

63. évf., 2009. X. 15., ára 50 dinár

29

Jó Pajtás



Victor Vasarely (Vásárhelyi Győző): ZEBRÁK

Október 15. *A magyar festészet napja*

Jó Pajtás



Földünk csak egy van! Óvjuk, szeressük!

**A jövő heti Jó Pajtás
címlapja és posztere**



Egy izraeli, egy amerikai és egy brit tudós kapta a kémiai Nobel-díjat

Ada Yonath izraeli, Thomas Steitz amerikai és Venkatraman Ramakrishnan indiai születésű brit tudós megosztva az idei kémiai Nobel-díjat – jelentették be szerdán Stockholmban. Ada Yonath személyében 45 év elteltével újra van női kémiai Nobel-díjas. A három tudós a riboszóma szerkezetének és funkciójának tanulmányozásáért kapta az elismerést. A riboszóma fordítja le a DNS-molekulában kódolt információkat, ezért az élet egyik legalapvetőbb eljárása. A riboszómák állítják elő a fehérjéket, melyek az élő szervezetekben a kémiai folyamatokat ellenőrzik. Mivel a riboszómák létfontosságúak, ezért az új antibiotikumok kutatásánál is az egyik fő célpontot jelentik.

Norvégiában a legjobb élni, Nigerben a legrosszabb egy ENSZ-jelentés szerint

Norvégiában a legjobb élni, Nigerben a legrosszabb az ENSZ Fejlesztési Programjának (UNDP) hétfőn közzétett, a világ országait az életminőség alapján rangsoroló idei listája szerint. A világgazdasági válság tavaly őszi kirobbanása előtt, 2007-ben felvett – többek között az egy főre jutó hazai össztermékre, továbbá az oktatás színvonalára és a várható élettartamra vonatkozó – adatok szerint Norvégiát Ausztrália és Izland követi a sorban, a sereghajtók Niger mellett Afganisztán és Sierra Leone. Az első tizenben szerepel még Kanada, Írország, Hollandia, Svédország, Franciaország, Svájc és Japán. Magyarország a 43., Szerbiáról nincs adatunk...



A magyar népmese napjára emlékeztünk



Föllépésre várva

Öseinktől kincsekkel teli tarisznyát kaptunk örökségbe, de mintha egyre gyakrabban tétlenül néznénk ennek háttérbe szorulását, elfelejtését. Vegyük birtokba, ismerjük meg, fényesítsük újra és adjuk tovább az eleinktől kapott, élethosszig érvényes, értékes, unokáink számára is feltétlenül megörzendő, mesebeli kincseket.”(Részlet a Magyar Olvasótársaság 2005-ös felhívásából)

Szerzte a nagyvilágban, ahol csak élnek magyarok, emlékeztek a magyar népmese napjára, melyet a nagy meseíró, mesegyűjtő Benedek Elek születésnapján, szeptember 30-án tartanak meg.

Így történt ez Óbecsén is: a Népkönyvtárban népmesemondó versenyt szerveztek.

Lehet, hogy a szüleitek kiskorotokban éppen a nagy mesélő kötetéből olvastak nektek meséket, és megszerettétek veletek e kincseket, akik pedig részt vettek ezen a vetélkedőn, nagyon szerethetik a meséket.

A község területén, az elődöntőkön több mint százan versenyeztek. Pontosabban 110-en. S ez nem semmi! Csodás meséket hallhattunk: a Kecsekörmök, az Okos lány, A király képe, Az egér farkincája, a Pityi Palkó, a Három kívánság, A hétszépességű királykisasszony, a Két bors ökröcske, a Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack, A mezei egér, A bolondok, Kolontos Palkó, Bolondos Gyurka, Mese egy bolond emberről és egy bolond asszonyról, A csillagszemű juhász, Vasorrú Bába, Kutya szeretne lenni s más meséket. Mindenki szépen megtanulta a szöveget, csupán az előadásmódban volt különbség.



A győztesek tanítóikkal

Míg a zsűri döntött, dr. Csáky S. Piroska nyugdíjas egyetemi tanár a 150 évvel ezelőtt Erdélyben, Kisbaconban született Elek apóra, a nagy meseíróra, mesegyűjtőre emlékezett. Műveiből is idézett: „Kicsiny falu az én falum, legkisebb az egész vidéken, s a legszebb... Ebben a faluban minden háznak van gyümölcsfása és virágos kertje, s május havában, mikor itt a gyümölcsfák virágba borulnak, Csikorra tetejéről óriás bokrétát lát szemed... Erdő, mező, hegy, völgy, falu – minden mesél itt. A mesék földje ez, csuda-e, ha szép csendesen mesemondóvá nő a gyermek... (Édes anyaföldem).

Valamikor a nagy mesemondók nem fejből tanulták a szöveget, mint a gyerekek erre a versenyre, hanem a saját szavaikkal meséltek. Ízlésük szerint alakították azt: tettek hozzá, vettek el belőle. Arra törekedtek, hogy megnyerjék a hallgatóság tetszését.

A döntőn, szeptember 30-án az elődöntők legjobbjai: 25-en mérték össze tudásukat. Itt már versenyeztek az óbecseiék mellett a péterréveiek, bácsföldváriak is. Szinte mindannyian szépen elmondták a kiválasztott mesét, s mondhatom, már csak árnyalati különbség volt a mesemondások közt. Igazán nehéz dolga volt a zsűrinek.

A háromtagú bírálóbizottság: Nagy Dóra bácsföldvári tanítónő, Ferencz Magdolna óvónő, a Labud Pejovici Iskoláskor Előtti Intézmény igazgatónője és e sorok írója a következő döntést hozta:

A másodikok, harmadikosok csoportjában 1. a harmadikos Lengyel Anna, az óbecsei Petőfi Sándor iskola, 2. a harmadikos Pintér Lilla, a pé-

terréveiek Samu Mihály iskola, 3. a másodikok Živkov Andričin Klementina, az óbecsei Sever Durkic iskola tanulója. Különdíjat kapott a péterréveiek Balassa Kornélia harmadikos tanuló.

A negyedikesek, ötödikesek kategóriájában 1. a negyedikes Kormányos Sára, a péterréveiek Samu Mihály iskola, 2. az ötödikes Csernyák Hunor, az óbecsei Petőfi Sándor iskola, 3. a negyedikes Gyökér Orsolya, a bácsföldvári Svetozar Marković iskola tanulója. Különdíjat érdemelt Benkő Edina, a bácsföldvári Svetozar Marković iskola negyedikesek.

A hatodikosok, hetedikesek közül 1. a hetedik Péter Lea, az óbecsei Petőfi Sándor iskola, 2. a hatodikos Péter Luca, a bácsföldvári Svetozar Marković iskola, 3. a hetedik Vukov Anita, az óbecsei Petőfi Sándor iskola tanulója. Különdíjat kapott: Solymosi Adrienn, a péterréveiek Samu Mihály iskola hetedikese.

Aki csak föllépett a mesemondó versenyen, ingyenes tagsági könyvecskét kapott. A díjazotknak pedig Toll Irén könyvtáros köszönőlapot és könyvet ajándékozott.

Gratulálunk a győzteseknek, a tanítóitoknak, tanáraitoknak, akik fölhívták a figyelmetek erre a vetélkedőre, fölkészítettek benneteket. Külön köszönet a Népkönyvtár dolgozóinak, akik már harmadszor szervezték meg e csodálatos vetélkedőt.

Végezetül álljanak itt Benedek apó intő sorai: „Tanítani, tanulni és művelődni kell, mert egy nemzet csak szüntelenül tanulva és művelődve nőhet nagygyá!”

Koncz Erzsébet



A föllépők, tanítók, tanárok, a közönség

Vörös Imola szabadkai színésznő eljátszotta a Csipkerózsika című mesét





Amire nem lehet nemet mondani

Vannak az életben dolgok, amiknek csak nagyon nehezen vagy egyáltalán nem lehet ellenállni. Lehet ez szinte bármi, egy ruhanemű vagy ékszer, finom falatok, egy édesen alvó kiscica. Esetenként akkor is nagyon nehéz nemet mondani, mikor valaki például szívességet kér tőlünk, vagy próbáljuk meg elképzelni, mit érezhet egy szenvedélyes gyűjtő, aki meglátja kollekcója következő darabját. Képtelen ellenállni, s addig nincs nyugta amíg meg nem szerzi azt magának. Bizony sok-sok csábításnak vagyunk kitéve nap mint nap, és ilyenkor jövünk rá, időnként mennyire nehéz kimondani, hogy „nem”, illetve visszautasítani valakit vagy valamit.

Mit gondolnak erről a fiatalok? A szabadkai Jovan Jovanović Zmaj iskola hetedikesei: **Toldi Tímea, Kovács Hédi, Makai Kitty, Csóvity Brigitta, Búbos Dávid és Magosi Ádám** mondja el véleményét a témáról, és azt is megtudhatjuk tőlük, ők mire nem tudnak nemet mondani.

– Az internetre nem tudok nemet mondani. Nem tudom, mi az elég, ha erről van szó, sokszor informatikaórán is a netet bújom, ha a tanár úr éppen nem látja – kezdi Hédi. – Általában az Ismerősök oldalon vagyok, beszélgetek azokkal az ismerőseimmel, akik nem szabadkaiak, és így tudjuk tartani a kapcsolatot, ezenkívül ismerkedésre is nagyon jó. Amint számítógép közelébe kerülök, azonnal az interneten vagyok. És időnként egy-egy pólónak vagy cipőnek sem tudok ellenállni. Ha a szüleimről van szó, nekik nem szoktam nemet mondani, és persze a barátaimnak is mindig rendelkezésére állok, de vagyok annyira határo-

zott, hogy nemet mondjak, ha kell. Volt már, hogy nekem mondtak nemet. Ilyenkor megpróbálok magam a másik helyébe képzelni és megérteni, miért utasított el.

– Én is nagyon szeretek internetezni, de nem töltök el nagyon sok időt a gép előtt. Szerintem nem vagyok nagyon befolyásolható, és amikor úgy érzem, nemet kell mondanom valamire, akkor ezt meg tudom tenni. Semmi sem csábít különösebben, szerintem mindennek ellen tudok állni, de a szűk baráti körömnek mindig igyekszem segíteni, ha szükség van rá. Nekik általában nem mondom nemet, bár volt rá eset, és a barátnőm meg is sértődött miatta. Persze nekem is mondtak már nemet, de igyekszem nem magamra venni az ilyesmit – tudjuk meg Kittytől.

– Nem könnyű választ adni arra, hogy mi számomra a legnagyobb csábítás, mivel kisé könnyelmű vagyok, megkérhetnek bármire, én segítek, vagyis általában nem mondom nemet. Ugyanakkor nagyon határozott is vagyok, és elvárom, hogy a segítséget viszonzozzák, illetve ha valami miatt tényleg nemet kell mondanom, akkor engem nem lehet meggyőzni az ellenkezőjéről – jelenti ki Dávid. – Mondjuk nem tudnék nemet mondani olyan dolgokra, amikre nagyon vágyom, és lehetőségem van megszerezni vagy megkapni azokat. És persze nem lehet ellenállni a lányoknak sem!

– Hát az édességnek semmiképp sem tudok ellenállni, és a fiúknak sem lehet – mondja Timi nevetve. – Főleg a csokira nem tudok nemet mondani, de a legtöbb édes dologgal is így vagyok. Anyu még az, aki kérhet tőlem szinte bármit, alig volt

rá példa, hogy nemet mondtam neki, bár előfordult. Egyébként úgy gondolom, időnként nagyon nehéz nemet mondani bizonyos dolgokra, bár attól is függ, ki kéri, vagy miről van szó. Általában nem utasítok vissza senkit, ha szívességet kérnek tőlem, de nekem már jó párszor mondtak nemet, és bevallom, rosszul esik a visszautasítás.

– Akkor nem tudok nemet mondani, ha valaki segítséget kér tőlem. Az ilyen kéréseknek nem lehet ellenállni és a szülőknek is nehéz nemet mondani. Engem viszont már utasítottak vissza, és azért az ilyesmi néha bántó tud lenni, főleg ha nem is akarják megmondani, hogy miért mondtak nemet. Egy kiskutya mindenképpen ellenállhatatlan, de egyébként nincs semmi, amit ne tudnék visszautasítani, bár vannak dolgok, amikre nem is kell nemet mondani. Például, ha alkalmam lenne elmenni egy egzotikus nyaralásra, biztosan igent mondanék rá – mondja Brigi.

Ádám, kérdésemre, hogy a lányoknak mennyire tud ellenállni, sejtelmesen mosolyogva azt felelte, hogy attól függ, kinek és miért kellene ellenállnia.

– Időnként a lányoknak is lehet, sőt kell is nemet mondani. Különbö a rágszálnivaló jelent számomra nagy csábítást, de más nincs. Vagyis ez úgy van, hogy nekem is az kell, ami másnak van. A szüleimnek nem szoktam nemet mondani, de a barátaimnak néha kénytelen vagyok. Elég határozott vagyok, nem engedem magam rábeszélni semmire, ha pedig engem utasítanak vissza, elfogadom a döntést, és próbálok könnyedén kezelni a helyzetet.

Sztojánovity Livia

Madarak húznak dél felé

A sárga billegető gyakori madár a legelőkön és kaszálókon, különösen kedveli az ott átvezető csatornák környékét. Szeptember végi, október eleji elvonulásáig rendszeresen megfigyelhetjük, amint a legelő jószág körül keresgél.

Néha tucatnyian szaladgálnak a birkák vagy a szürke gulya körül, nemegyszer a hozzájuk képest hatalmas állatok hátára ülve figyelik a környéket. Táplálékszerző módszerük egyszerű és praktikus. A lassan vonuló állatok lábai körül futkosva a mozgó rovarokat és pókokat kapkodják fel. Ugyanezt teszik a seregélyek is, bár ősszel az észak felől érkezett nagy csapatok inkább a szőlőhegyek környékén láthatók. Estefelé azután a nádasokat keresik fel, ahol helyenként óriási tömegben éjszakáznak.

Mindig komoly élményt jelent a húzás megfigyelése. A nap már a látóhatár felé közeledik, amikor az előőrsök megjelennek. Ettől kezdve csapat csapat után érkeznek, szorosan a nádas felett repülve keresik az alkalmas helyet, ahová azután szinte behullanak. A nádszállakon kapaszkodó madarak, a tojók is, énekelnek, kórusuk messzire elhallatszik. Néha valami miatt felrepülnek, szorosan zárt csapatban szállnak a nád felett, hogy azután újra leereszkedjenek.

A májusi cserebogár nem köti magát a névadó hónaphoz, már áprilisban felbukkan a kertekben, és gradációs éveken sok kárt okozhat a gyümölcsfákon. Ilyenkor, ősszel a bogaraknak már nyomuk sincs, de a cserebogárellet rejtve, a föld alatt tovább zajlik. A májusban lerakott petékből kikelt lárvák függőlegesen és vízszintesen mozognak a

talajban, és rágcsálják az útjukba kerülő növényeket. Téltre mélyebbre húzódnak.

Három évet töltenek a földben. A sárgásfehér színű, barna fejű, kövér pajor a második év augusztusában odalent bábozódik be, és bár már abban az évben át is alakul, csak a következő tavaszon bújjik elő és kezd repülni. Sokan haragusznak a vakondra, amikor látszólag céltalanul furkál a kertben. Pedig a bársonyos, fekete bundájú állat csupán táplálékot keres, és a kövér cserebogárpajor valószínűleg kedvenc csemegéi közé tartozik.

A nyár végén és kora ősszel mindig élvezettel figyelem a fű között villódzó szentjánosbogarakat. A csendes estéken a hímek repülnek, a fűszálakon ülő nőstények felfelillantott fényjelekkel csalogatják őket. Ahogy visszaemlékezem, ez a rovar úgy hatvan évvel ezelőtt még sokkal gyakoribb volt, a hímek esti nászrepülése szinte tűzijátéknak tetszett. Valószínűleg a rovarölő szerek szomorú hatása érvényesül az ő esetükben is nagyon látványosan.



Cserebogárpajor



Sárga billegető

Szeptemberben kezdődik, de októberre teljeseedik ki a természet egyik látványos őszi színjátéka, a lombszíneződés. A sárga, a barna, a vörhenyes és a zöld színek ezernyi finom változata harmonikusan olvad egymásba. Az októberi erdő bágyadt napsütésben fürdő pompáját sem a festő ecsetje, sem a fényképezőgép lenszéje nem képes a maga nagyszerűségében visszaadni.

Szeptemberi estéken szarvasbikák orgonálnak az erdei tisztásokon, októberben kopogni kezd az erdő, hull a tölgygymmak, a szarvasok, vaddisznók és erdei egerek nagy öröme. Hordják a makkot a szajkók is. Néha léghidat alkotva repülnek a torokzacsokjukba rejtett zsákmánnyal, hogy azután akár kilométerekkel távolabb egyenként az avarba rejtsék őket. Ezeket a raktárakat később akár a hó alatt is megtalálják, de azért sok olyan makk is akad, amely rejtve marad, és a vaddisznók vagy az erdei egerek sem fedezik fel. Tavasszal az eldugott makkok kicsírázhatnak, és ha továbbra is szerencsésük van, idővel hatalmas tölgy válhat belőlük. A szajkónak fontos szerepe van az erdők természetes felújulásában.

Sch. E.



Vaddisznó



Vakond



Menyétasszony

csalók irtásával hasznot is hajt, amit el is ismer egy másik versike: „Menyétasszonykám, gyere el hozzánk, sírnak a patkányok, űzted el őket!” A fekete mágiával is kapcsolatba hozták a menyétet, állatalakot öltött boszorkánynak képzelvén, aki megharapja a tehen tőgyét, s megpillantása veszekedést jósol.

Hús centiméter körüli testhosszával egyike a legkisebb ragadozóknak. Kígyóként kúszik be a legszűkebb pocoklyukon is, hogy hozzáférjen annak lakójához. Nem veti meg a rovarokat sem, de legyűri a nála jóval nagyobb állatokat, például az üregi nyulat is. Szüntelenül élelem után jár, de közben maga is veszélyben van: különösen a ragadozó madarak, például a baglyok ejtik gyakran zsákmányul. A menyétet nemcsak a magyar, hanem más népek is nőként képzelik el – erről tanúskodik például az olasz donna de mele (mészasszony) elnevezés is. Alapot erre minden bizonnyal a nyúlánk kis ragadozó kecses mozgása, bájos megjelenése szolgálhatott. Arról is lehet hallani, hogy egykor az előkelő ruhák gallérraként és béléséeként igen nagyra értékelt menyétprémmel kellett a kérőnek fizetnie az eladó leányért, ennek a magyarázatnak a hitelessége azonban vitatható.

„Menyétasszony, szép asszony, nem pörög a rokkája!” – így szól a régi mondóka, amelyhez népszokás is kapcsolódik. A tyúktól körül botra kötött kócot, orsóra tekert szőst tűztek a földbe, hogy távol tartsák tőle a menyétet: ne törődjék a baromfival, fonjon inkább! Pöttöm mérete ellenére ez a kis besurruló komoly kárt tud tenni a jószágban, mert rokonságára jellemző módon nem hagyja abba a gyilkolást, amíg csak mozgást lát. Igen gyors anyagcseréje miatt fehérjegyazdag táplálékot igényel: ez lehet a nagyobb zsákmány (például tyúk) vére és agyveleje, míg a kisebb prédát (például egeret) egészben falja fel. A rag-

Állati rekordok



Egy felnőtt hím gorilla 250 kilós is lehet.



A gepárd maximális sebessége futáskor, rövidtávon eléri az óránkénti 120 kilométert.



A delfineknek 250 foguk van.

Az anyabálna egy nap alatt 430 liter tejet termel.

A legfélénkebb kismélt az erdei cickány: a megriasztott állatka szíve percenként ezret is ver.



Egy szomjas teve egyszerre képes meginni 100 liter vizet.



Egy hörcsög 12–15 kilogramm gabonát képes felhalmozni télire föld alatti raktárában.

A nagyobb méretű kengurufajok 12 méter távolságra ugranak.

Kedvencem



Sévity Iván, 5. osztály, Ada

HOROG

Kecsege

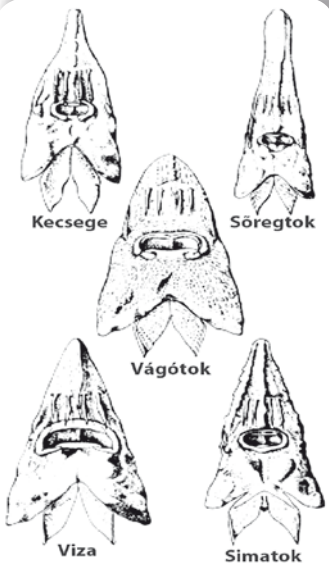
(*Acipenser ruthenus* Linnaeus)



Fotó: Buzás Mihály

Ismeretőjegyek. Orsó alakú, megnyúlt testű hal. Orra aránylag hosszú, karcsú, enyhén fölfelé hajló. Alsó állású szája kicsi, alsó ajka közepén megszakított. Bajuszszálai hosszúak, rojtzottak, hátrasímtva elérik a felső ajkat. Hátúszója a test végéhez közel esik, rendszerint 33–51 sugár támasztja. Anális úszója a hátúszó alatt található, sugárszáma 21–33. A sötét alapszínű úszókat rendszerint egy keskeny fehéres sáv szegélyezi. Hátán a csontvérték száma 12–17, a hasi vértéké 12–18. Többnyire 50 centinél kisebb példányai kerülnek elő, de 70–80 cm fölötti példányok is akadnak.

Hasonló fajok. Összetéveszhető tokféléinknek főleg a szája és a bajusza mutat eltérő vonásokat. A viza szája sokkal nagyobb, mérete megközelíti a fej szélességét, bajuszszálai simák. A vágótok bajuszszálai szintén simák, emellett rövidebbek is, nem érik el a felső ajkat. A simatok bajusza sem éri el a felső ajkat, és mind a felső, mind az alsó ajka megszakítás nélküli. A söregtok orra még a kecsegénél is hosszabb, bajuszszálai a szájniylást nem érik el. A lénai tok bajuszszálai ugyan hátrasímtva szintén elérik a felső ajkat, de simák.



A tokfélék feje alulnézetből (Pintér Károly: Magyarország halai című könyvéből)

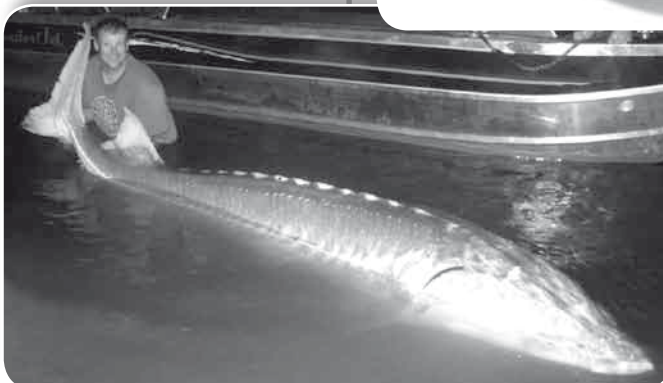
Környezet. Állandóan édesvízben élő tokfélénk. A közepes méretű, de még inkább a nagyobb folyók márnázónájának mély vizű, sóderes szakaszait, illetve a dévérzóna felső régiójának kemény, homokos vagy agyagos mederrészeit kedveli. A tavakban és a duzzasztott folyók üledékes mederszakaszain megél ugyan, de nem szaporodik.

Táplálék. Férgekből, csigákból, rovarlárvákból álló táplálékát a mederfenéken keresi. Azokon a folyószakaszokon, ahol legnagyobb kérészünk, a tiszavirág még jelentős számban él, rendszerint a kecsege is megtalálható, mivel a kérészlárva kedvenc csemegéi közé tartozik.

Szaporodás. Az ivarérettséget 4–6 éves korban éri el, szaporodása április végétől június elejéig tart. Az ivás több részletben játszódik le a folyók mélyebb, sóderes és homokos szakaszain. Az ikraszemek száma nőstényenként 4–100 ezer, átmérőjük 2,5–3,5 mm.

Elterjedés. Európa keleti felén és Nyugat-Szibéria folyóiban él. Őshonos halunk, amely a jégkorszak után vándorolt be a Fekete-tenger vidékéről. Régen szinte minden folyóvizünkben megtalálható volt, és bár ma is a leggyakoribb tokfélénk, korábbi állományainak csak töredéke él vizeinkben.

Harka Ákos–Sallai Zoltán:
Magyarország halifaunája
című könyve nyomán



Egy ekkora viza fárasztása órákig tart, és életre szóló élményt jelent. A sporthorgászok visszaengedik a vizákat.

Vizeink régvolt óriásai

A kecsege csupán egyike a tokféléknek és az egyetlen, amely vizeinkben állandóan jelen van. Sajnos, a legkisebb növésű is. Legfeljebb néhány kilóra nő meg. Ugyanakkor a viza – a legnagyobbra nővő tokféle – több méteres, és több száz kilós is lehet. Különböző feljegyzések kilenc méter hosszú és másfél tonnás vizákat is emlegetnek. Ugyanakkor a vidékünkön fogott legnagyobbak „csak” hatszáz–hétszáz kilósak voltak.

A viza a Fekete-tengerben él. Az oda torkolló folyókba – így a Dunába is – ivás végett jár fel, a kikelő ivadék pedig visszavándorol a tengerbe, és ott nő nagyra. A visszavándorlás időtartama fajtól függően változó. Amíg errefelé is tömeges volt a vizajárás, a halászok megfigyelték, hogy ősszel és tavasszal is érkeztek a halak. Az ősszel érkezők a folyókban teleltek át, de csak tavasszal ívtak, egy-két héttel korábban, mint a tavasszal érkezők.

További három tokféle – söregtok, vágótok, simatok – is feljártak folyóinkba. Ezek jóval kisebbek a vizánál, de sokkal nagyobbak a kecsegénél. (Itt kell megemlíteni, hogy az utóbbi években a Duna vízrendszerébe, halgazdaságokba, valamint horgásztavakba telepítették a lénai tokot, amely a Fekete-tenger vízgyűjtőjében nem őshonos.) A tokféléket, elsősorban a vizát, ikrájá miatt halásszák. Ebből készül a híres fekete kaviár. Ez a rendkívül drága étel nem más, mint a viza és egyéb tokfélék sózott ikrája. Egy háromszáz kilós viza ikrájából nyert kaviár árán luxusautót lehet vásárolni.

Vizajárás ma már felénk nincs. Ennek első oka vizeink elszennyeződése, mely következtében egyre kevesebb tokféle úszott fel a Dunán. Aztán megépült a Vaskapu Vízierőmű gátja, amely útját állja a szórványosan érkező vándorhalaknak. Ezt pedig csak tetézte, hogy a Duna torkolatát teljes egészében magukénak tartó románok mérhetetlenül halásszák mind a vizát, mind a többi tokfélét.

Mindennek ellenére nagy ritkán egy-egy példány még felúszik hozzánk, ezért továbbra is halfaunánk részének tekintjük a vándorló tokféléket.

Sipos Sándor



Fekete kaviár

Október 15.

Ma Teréz, Aranka, Vilma, Tekla, Hedvig, Aurélia, Fortunát, Bedő, Bertram, Gálos, Léle, Berény napja van.

Bedő

Magyar eredetű név. Jelentése ismeretlen.

Léle

Finnugor, magyar eredetű név. Jelentése: lélek, lélegzik; kürtös, kürtfúvó.

1880. október 15. (129 éve történt)



Végleg elkészült a kölni dóm, 632 évvel az építkezés megkezdése után. A dóm alapkövét 1248. 8. 15-én helyezték el. A 14. században készült el a főoltár, a déli oldalhajó és a déli torony második emelete. A főhajó befejezése után (1508–1509) ideiglenesen leállították az építési munkálatokat, és csak 1842-ben folytatták. Az égbetörő kölni dóm a német nemzeti egység szimbóluma lett.

1783 (226 éve történt)

Hőlégballonnal a levegőbe emelkedett az első ember, Jean-Francois Pilâtre de Rozier francia fizikus.

Október 16.

Ma Gál, Aranka, Margit, Hedvig, Ambrus, Gellért, Aurélia, Balduin, Lél, Bedő, Bertram, Gálos napja van.

Aurélia

Latin eredetű név, az Aurél férfinév női párja. Jelentése: aranyos.

Lél

Finnugor magyar eredetű név, Árpád fejedelem dédunokájának a neve. Jelentése: kürtös, kürtfúvó.

1793. október 16. (216 éve történt)

Párizsban 37 éves korában a francia forradalmárok lefejezték Marie Antoinette-t. Mária Terézia császárné leányát, aki XVI. Lajos feleségeként Franciaország királynéja volt. A francia udvarban nem XVI. Lajos, hanem a szép, okos, életvidám és léha Marie Antoinette uralkodott. Befolyása alá vonta a királyt, hogy akaratát az udvarnál érvényesítse.

2003. október 16. (6 éve történt)

Meghalt Papp László olimpiai és Európa-bajnok ökölvívó. Háromszoros olimpiai, kétszeres Európa-bajnok, és a profik között is Európa első számú ökölvívója volt.

Október 17.

Ma Hedvig, Leó, Rudolf, Salamon, Rezső, Margit, Alajos, Leon, Margita, Szalóme napja van.

Hedvig

Germán eredetű német névből származik. Jelentése: harc.

Salamon

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: békés, szelíd.

1803. október 17. (206 éve történt)



Sőjtörön megszületett Deák Ferenc magyar politikus, akit kortársai a hazai bölcsének neveztek megfontoltsága és tisztessége miatt.

1849 (160 éve történt)

Párizsban 39 éves korában meghalt Frédéric Francois Chopin lengyel zeneszerző és zongoraművész, akinek zongorára komponált műveiben (zongoraversenyek, prelűdök) a lengyel népzene motívumai bukkannak elő.

1972 (37 éve történt)

Megszületett Eminem, a fehérek legnépszerűbb szabadszájú rappere.

Október 18.

Ma Lukács, Ignác, Ambrus, Jusztyusz, Celina napja van.

Jusztyusz

Latin eredetű. Jelentése: igazságos, igazságszerető ember.

Celina

A név eredetére vonatkozóan több feltevés is ismeretes. Egyik szerint a Marcellina és a Szelina nevek egybeesése. A másik szerint a Celesztia névvel rokon. Más magyarázat szerint a Marcellina angol becézése is.

1894. október 18. (115 éve történt)

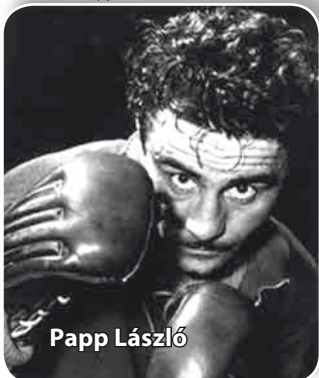
Megszületett Déry Tibor író, költő (Képzelt riport egy amerikai popesztiválról). 1977-ben halt meg.

1931 (78 éve történt)

Meghalt Thomas Alva Edison feltaláló, többek között a szénszálas izzólámpa feltalálója. 1847-ben született.

1871 (138 éve történt)

Londonban 79 éves korában meghalt Charles Babbage angol matematikus és feltaláló, aki 1823-ban kezdte el megkonstruálni az első mechanikus számítógépet. Kutatásait a mai informatika alapjainak tekintik.



Papp László

Október 19.

Ma Nándor, Sára, Pál, Péter, Frida, Laura, Friderika, Lúcius, Alárd, Berény, Ferdinánd, Joel napja van.

Sára

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: fejedelemség, hercegnő, uralkodó asszony. A Sarolta névhez nincs köze.

Berény

Régi magyar személynév, a török, kabar törzsnévből származik, a Berend név alapszavából. Jelentése: régi magyar törzsnév.

1745. október 19. (264 éve történt)



Dublinban 79 éves korában, elborult elmével meghalt Jonathan Swift ír-angol író és publicista. 1726-ban megjelent Gulliver utazásai című négykötetes regénye a valóság szatirikus karikatúrája, amelyben a fennálló társadalmi rend utópisztikus ellenvilágát ábrázolta. Hőse, Gulliver kitalált országokba jut el csendes-óceáni utazásai során. Találkozása a törpékkel, az óriásokkal, az állati és a tisztán értelmi lényekkel megkérdőjelezi a normális fogalmát, viszonylagossá teszi az emberi értékeket.

1950. október 19. (59 éve történt)

A Kínai Népköztársaság csapatai bevonultak Tibetbe, a Himalájában fekvő független államba. Tibet a 17. századtól Kína uralma alatt állt, de a kínai forradalom után a dalai láma politikai vezetésével az 1914-es simlai konferencián független státust szerzett, és semleges maradt a két világháborúban is.

Október 20.

Ma Vendel, János, Artúr, Irén, Cintia, Ödön, Vendelina, Artemon, Aurélián, Bendegúz, Fülöp, Vitális napja van.

Vendel

Német eredetű név, a Wendelin név rövidülése, ez pedig a Wendelmar névből származik. Jelentése: a vandálok népéhez tartozó.

Bendegúz

Hun magyar eredetű név, Attila hun uralkodó atyjának nevéből származik.

1949. október 20. (60 éve történt)

Norman Joseph Woodland és Bernard Silver szabadalmaztatta a ma használatos vonalkódok elődjét, a koncentri-

kus körökből álló kódot. A vonalkódok apró, vékonyabb és vastagabb sávokból álló információhordozók, egyfajta numerikus kód, ami általában 12 egységből áll. Az egységes termék kód (UPC), amely könnyedén leolvasható lézernyalábok segítségével, információt tartalmaz, többek közt az áru gyártójáról, származási helyéről, áráról stb. Ezeknek a vonalkódoknak az elődje volt a koncentrikus – vékonyabb és vastagabb – körökből álló kód, ahol a vonalak és a vonalközök voltak az információhordozók; ezeket bármilyen irányból, bármilyen fényel le lehetett olvasni. Ugyanez a szerzőpáros 1952-ben elkezdte kifejleszteni a mostani vonalkódot is, amely a hatvanas években indult világhódító útra.

Október 21.

Ma Orsolya, Zsolt, Kende, Klementina, Celina, Hilárisz, Orsika napja van.

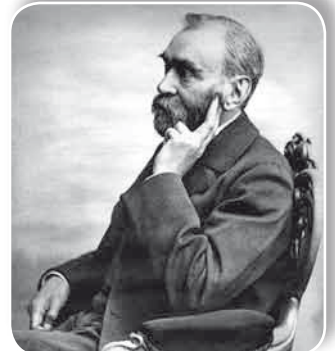
Orsolya

A név eredetére vonatkozóan több magyarázat létezik, egyik szerint latin eredetű név, az Ursula névből származik. Jelentése: kis medve. Másik magyarázat szerint, ófelénmet, latin eredetű név. Jelentése: ló, paripa.

Kende

Kazár, magyar eredetű név. A régi magyar Kündü személynévből származik, az őtörök méltóságnévből való, Levediában és Etelközben az ősmagyar törzsszövetség fejét nevezték így.

1833 (176 éve történt)



Stockholmban megszületett Alfred Nobel svéd kémikus és gyáros, aki feltalálta a dinamitot, valamint a fizikai, kémiai, orvostudományi, irodalmi és a béke területén elért kiemelkedő teljesítmények díjazására létrehozta a Nobel-alapítványt (Nobel-díj).

1855 (154 éve történt)

54 éves korában meghalt Vörösmarty Mihály költő és drámaíró, akinek fő művei a Szózat című hazafias költemény, a Zalán futása című eposz, a Csongor és Tünde mesedráma, valamint a Vén cigány, amely öregkori remekműve volt. Hazafias költeménye, a Szózat – Kölcsey Ferenc Himnusz című műve mellett – kiemelkedő jelentőségű a magyar nemzettudatban. A szabadságharc leverése után búskomorság lett úrrá rajta, azonban a Vén cigány utolsó soraival ismét az elnyomás ellen buzdított, a nemzeti újjászületésre.

PéNZ! PéNZ! PéNZ!

Sok-sok évezrede használja az emberiség a pénz ilyen vagy olyan formáját az árucserénél. A régi népek különböző tárgyakat alkalmaztak pénz helyett, de a háziállatok valamelyike is jó szolgálatot tett az adás-vevésnél. A mai pénzürmék őseinek számít az a bélyegzett ezüst és arany, amely néhány ezer évvel ezelőtt volt alkalmazásban Mezopotámiában és Asszíriában.

A pénzről azonban nem csak ilyen száraz adatokban lehet beszélni. Jó néhány érdekes szólás foglalkozik a pénzzel, ma már soknak az eredetét nem is ismerjük, de érdemes régi könyvekben böngészni, hogy rátaláljunk a magyarázatukra.

Egyik ilyen szólás a „fogához veri a garast”. Az emberek régen hittek abban, hogy ha a használati tárgyakat, amelyeket meg szeretnének tartani, fogukhoz ütögetik, létrejön egy titokzatos kapcsolat és megvalósul a kívánság. Hasonló hiedelem fűződik ahhoz a jelenséghez is, amikor az emberek a kapott pénzt megköpdösik. Ma már pusztán szokásból teszik – ha teszik – ezt az emberek, nem hisznek abban, hogy vagyunk ily módon fog gyarapodni.

Miért mondjuk azt, hogy valaki „élére rakja a garast”? Erre egyszerű a magyarázat: régen ládába rakták a gazdagok a pénzüket. Hogy minél több elférjen, egymás mellé kellett állítani a pénzürméket. Innen a kifejezés, amit zsupori, fösvény embertársainkkal kapcsolatban használunk.

„Se pénz, se posztó.” Ritkán halljuk ugyan ezt a mondást, de érdekes kibogozni, honnan is ered, mit is jelent. Mindenkielőfordult már,

hogy nem kapta meg az elvégzett munkáért járó jutalmat. A 16–18. században a katonák pénzben és posztóban kapták meg az őket megillető járandóságot. Előfordult azonban, hogy évekig nem kaptak semmit. Így került át a mondás a mindennapi életbe. Az értelme ma annyi, hogy sem azt nem kapta meg az ember a fáradozásaiért, amit megérdemelt, sem azt, ami már bizonyosnak látszott.

A vagyonnal kapcsolatban sok mulatságos történet kering Naszreddin Hodzsáról. Egyik a következő: Volt egy kevés pénze a hodzsának és attól félt, ellopják tőle. Talált egy jó rejtékhelyet a szobája sarkában, oda dugta. Az ajtóból azonban visszafordult és



így szólt: „Más helyet kell keresnem, mert ha ismerem, lehet hogy én loptom el.”

A pénzről nem lehet úgy beszélni, hogy ne említenénk meg, miként jutnak hozzá a különböző nemzetek, azaz hogyan nevezik azt a folyamatot, amit magyarul pénzkérésnek mondunk. Athénban, a régi görögök „ezüstöt szereztek”, a rómaiak „kiérdemelték”, a gyakorlatias angolok viszont „csinálják” a pénzt. Néhány nemzet, mint a franciák, törökök, olaszok, spanyolok, portugálok és románok „nyerik” a pénzt. A németek kemény munkával megcsinálják a járandóságot. A szláv népek is hasonlóan jelölik a pénzkérését, „megdolgoznak” érte. Ezzel szemben a kínaiak „küzdelmet folytatnak” a pénzért. A legérdekesebben azonban a mongolok mondják, ők „találják” a pénzt. Talán el kellene menni hozzájuk tapasztalatszerelésre!





A jégkorszak nem ért véget

A Jégkorszak nem ér véget. Szerencsére! Az elmúlt évek egyik legnagyobb animációs vígjáték sikere, a Jégkorszak rajongóinak nagy öröme az idén nyáron a mozikba került a Jégkorszak 3. – A dínók hajnala címmel, és jég ide vagy oda, ismét felforrósította a mozitermek hangulatát. A történet főszereplői természetesen mind visszatértek, élükön a legyűrhetetlen östrióval, és benne az összes földtörténeti korszak legpörgősebb lajhárával, Siddel.

Persze felbukkantak új figurák is. A történet írói hosszú tépelődés és heves viták után úgy döntöttek, hogy igazságot szolgáltatnak a Jégkorszak-filmek néma sztárjának, Motkánynak: a félig mókus, félig patkány őslény két teljes filmen keresztül próbált utolérni és megenni vagy legalább biztos helyre juttatni egy finom makkot. Most végre... hogy eléri-e, amire vágyott, azt nem árulhatjuk el. De az biztos, hogy eléri őt valami, amire szintén vágyhatott: színre lép a szerelem. Egy Motkánylány hozza, és hú társként, ezentúl Motkánnyal együtt hajszolja azt a bizonyos elérhetetlen ingyencfalatot.



Kettőszáztizenkét kilométert autózott a motor alatt egy cica

Több mint 100 kilométert autózott egy kölyökmacska egy autó alvázán Ausztriában, de túlélte a kalandot. Az állat a kocsi motorterebe bújott be. A vezető elég sokára hallotta meg a keserves nyávogást, 112 kilométerre volt otthonától, amikor feltűnt neki a hang. Szervizbe vitte kocsiját, a szerelők pedig 3 órán át küszködtek a szétszedéssel, míg sikerült kiszabadítaniuk a macskát. Az állat éhes volt, kissé piszkos és ijedt, ám sérülésektől mentes, és nagyon hálás szabadságáért. „Nem akarta abbahagyni a dorombolást” – mondta a Sankt Pölten-i autószerelő. A macska nem az autósé, hanem szomszédjáé.

Korrupt hivatalnok leszek!



Egy hatéves kislány lett a kínai sajtó új kedvence, miután első iskolai napján kifejezte abbéli szándékát, miszerint, ha nagy lesz, „korrupt hivatalnok” szeretne lenni.

A kislány egy televíziós interjúban számolt be terveiről, amelyet aztán kiraktak egy dél-kínai székhelyű weboldalra. A helyi bloggerek azonnal kijelentették, hogy a kislány válasza „a társadalmi realitást” tükrözi, tudósított róla a Déli Metropolisz című napilap.

„Ha nagy leszek, hivatalnok akarok lenni” – mondta a lány, akinek beárnyékolta az arcát, hogy ne lehessen megállapítani a személyazonosságát.

„Milyen hivatalnok?” – kérdezte a riporter.

„Korrupt hivatalnok, mert a korrupt hivatalnokoknak annyi mindenük van” – felelte a tanuló.

Számos más gyereknek is feltették ugyanezt a kérdést, és sokan inkább azt válaszolták, hogy tanárok lesznek, míg mások azt mondták, egyelőre nem tudják, milyen foglalkozást választanának maguknak.

Az interneten sokan dicsérték a kislányt, amiért „reálisan” szemléli az életet, mások viszont inkább a Kínában dúló korrupcióval kapcsolatban tettek cinikus megjegyzéseket.

„A szocializmus kiadta A császár új ruhájának új változatát” – állt egy posztban.

„Az élet csúfsága már a gyerekeket is megfertőzte. Hogyan fogjuk így jóra tanítani a következő generációt?” – kérdezte valaki más.

Hu Csin-tao kínai elnök többször is figyelmeztette népét, hogy a korrupció jelenti talán a legnagyobb fenyegetést a Kommunista Párt uralmának legitimációjára.



Öt egykori holland hajléktalanból hamarosan hivatalos túravezető lesz. Utrecht városában fogják körbevezetni a látogatókat azokon a helyeken, ahol korábban meghúzták magukat, jelentették be szerdán.

Miután elvégezték a turisztikai hivatal tanfolyamát, a csapat szeptember 13-án munkába áll, mondta Simone Lensink, a projekt mögött álló Altrecht nevű jótékonyági szervezet képviselője.

„A lényeg az, hogy az emberek újra felfedezhessék a várost, elsősorban azokat a területeket, ahol az idegenvezetők aludtak vagy drogoztak” – nyilatkozta az AFP-nek. „Ez is Utrecht történelmének egy apró részlete.”

Utrechtben ma nagyjából 200 hajléktalan él. Nyolc évvel ezelőtt, még 1200-an voltak, akkor azonban kilenc házat építettek a sorsukra hagyottaknak.

„Ezeknek az embereknek sajátos a hátterük” – tette hozzá Lensink. „Be kellett illeszkedniük a társadalomba, el kell, hogy mondják a történetüket úgy, hogy érdekes és követhető legyen.”

Az Utrecht Underground elnevezésű túra 75 percig tart majd, és öt euróba kerül.

RÜGYFAKADÁS

Majd megszakad a szívem

Két gyönyörű fiam van. A férjem már nem él. Nevem Toldi Lórinccé. Egyik fiam Toldi György, a másik pedig Toldi Miklós.

György édesapját követve vitézként szolgált Budán a királynál, Miklós főldesúrként él. Egy nap, míg kint a béresekkal rakta a szénát, György hazatérését nagy lakomával ünnepeltük. Egyik pillanatban György idejött hozzám. Hát a másik hol van? A kérdés elhangzása után senki sem gondolta volna, hogy Miklós felől kérdezősködik.

– Kint van a béresekkal, szénát rak. Hívassam?

– Ne!

Amint ez a szó elhangzott, Miklós belépett az ajtón. Mikor bátyja elé lépett széttárt karra szeretne volna átölelni, de az eltaszította magától. Majd megszakadt a szívem. A két testvér összeveszett és Miklós bánatosan sétált ki az udvarra. Sokáig üldögélt egy malomkövön. György összehívta pár szolgáját. Ok nélkül elkezdtek sértegetni Miklóst. Ő hirtelen megragadta a malomkővet, és mintha könnyű kavics lett volna, a szolgák közé dobta. Egyet agyon is ütött. Ettől a perctől gyilkossá kiáltották ki, és kénytelen volt elszökni. Még el sem búcsúzott tőlem. Nagyon lesújtott a hír. Napokig reménykedtem, hogy visszajön, de hiába vártam. Egy éjjel arra ébredtem, hogy a szomszédban a kutyák nagyon ugattak. Miklós jutott eszembe. Hirtelen Miklóst láttam az ajtóban. Idefutott hozzám és megölelt:

– Nem bírtam ki, muszáj volt még egyszer visszajönnöm, hogy lássalak.

– Gondolom, továbbmégy?!
– Hát persze, nem maradhatok.

Még egyszer megölelt és útjára indult. Nem bírtam túl sokáig, elküldtem Bencét, a kedvenc szolgáját, hogy mellette legyen, és végig kövesse minden lépését. Küldtem vele még egy dobozt, amelybe 100 aranyat tettem, hogy Miklós el bírja látni magát.

Egy nap levél jött a királytól, hogy a palotában lakhatunk Miklóssal, mert kiharcolta magának a megbocsátást.

Bocor Natália, 6. b osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Rózsa Sándor (Dal)

*Ej micsoda betyár,
Rózsa Sándor, a lovász!
Lopott lovat több tucattal,
Mégsem csukták le tavasszal.*

*Kereste az ivókat.
Kerülte a zsandárokat.
Tele zsebe bankóval,
Szíve pedig búbánattal.*

*Bakony erdő az otthona,
Szaladt sokat a pusztába.
Siratták a szép lányok,
Mikor elfogták a pandúrok.*

Oláh Andrea, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Csacsi rímek

Itt futott egy fiákeres,
Akit épp a fia keres.

**Otos Annabella, 6. b osztály,
József Attila iskola, Újvidék**

Almából hat van,
Körtéből hatvan.

**Ninkov Teodóra, 6. b osztály
József Attila iskola, Újvidék**

Ákombákom kabátom,
Elesett a barátom.

**Dobosi Dóra, 6. b osztály
József Attila iskola, Újvidék**

Kezemben a falat,
Megeszem a halat.

**Kun Szabina, 6. b osztály
József Attila iskola, Újvidék**

Cirmikének bajusza,
Minden este befonva.

**Bátori Anita, 6. b osztály
József Attila iskola, Újvidék**

Álmaim, vágyaim

Kellemes májusi napra ébredtem. Nagyon szerettem volna tovább aludni, de menni kellett az iskolába. Ez megszakította álmomozásaimat.

Szeretem az álmokat, de néha csak halványan emlékszem rájuk. Az álom szép. Szébb, mint a valóság. Ilyenkor élhetem át legféltettebb vágyaimat. Az iskola felé haladva vigasztalom magam, hogy akad talán egy óra a szunyókálásra. Földrajzórán vagyok. A tanár mesél... Hirtelen hangos zenét hallok. A belgrádi sportszarnokban táncolok. A terem tele van szebbnél szebb ruhába öltözött párral. Most én is küzdök a többiekkel együtt. Ez a Tízéves Országos Bajnokság, amilyen minden versenyző számára hatalmas kihívás. Hallom a cha-cha-cha, a rumba ütemeit. A párommal önfeledten táncolunk. Most már a legjobbak között vagyunk a döntőben. Talán most sikerült teljesíteni a legnagyobb vágyamat. Megkezdődött az eredményhirdetés. Óriási taps. A versenyzőket az elért eredményeik alapján szólítják ki. Még mindig nem hallok a nevüket. Izgulok. Valaki a nevemen szólít.

– Norbi!

– Hé, jössz te? Mi van veled?

Megismerem osztálytársaim hangját. Lassan kinyitom a szemem. Sajnos az iskolában vagyok. Az álom is tovaszáll. Már csak egy lépésre voltam a sikerhez, de mindez hiába. A dobogó legfelső foka üresen maradt, mert nekem németórára kellett mennem.

A rózsaszínű báránnyelűk szétfoszottak. Már a saját lábamon állok a földön, és mosolyog felém a világ. Talán egyszer valóra válik életem legnagyobb vágya, és enyém lesz a versenyéves Országos Bajnoki címe.

Drobina Norbert, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Nemecsek Ernő barátja voltam

Nemecseket kis vezna, szőke gyerekek ismertem meg, a kiről később derült ki, milyen bátor.

Számtalanszor bebizonyította, hogy ő biztos nem hagyná cserben a barátjait. Számomra a leghősiesebb tette az volt, hogy kémkedett a Pál utcaiak nevében, és nem hagyta, hogy gyávanak nevezzék őket. Nekem mindig azt tanították, hogy csak akkor hazudjunk, ha azzal jól teszünk valakinek, és Ernő pontosan ezt tette Gerébbel. Hősiesen túrt minden megaláztatást, bántalmazást. Ha valaki gyermekkorában ilyen bátor, mi lett volna vele felnőttként? A világ minden kincsénél fontosabb volt számomra, hogy az ő barátja lehettem. Ernő sokszor elpanaszolta nekem azt, hogy az ő barátságát senki nem értékeli. Ez nagyon rosszul esett neki. Sokszor elgondolkodtam azon, hogy ennek ellenére Nemecsek a grundért képes volt az életét is feláldozni. Most, a halála után értékeli mindenki Nemecsek erőfeszítéseit. Míg él valaki, addig semmibe vesszük, mikor meg már nincs köztünk, akkor sajnáljuk? Miért ilyenek az emberek? Folyton ez a kérdés motoszkál a fejemben...

Egy jó ember volt ezen a világon, és az Nemecsek Ernő, aki mindenki szívébe belepota magát rövidke élete alatt, aki a grundért áldozta életét.

Hajdú Sára, 6. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta



**Szentpéteri
Dóra
szabadkai
tanuló rajza**

Tréfás mese

Hol volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl, volt egy igen furcsa fiú.

Ez a fiú mindennap sötétedés után felkelt, megmosakodott, majd megreggelizett. Akivel találkozott, azokat jó reggelletel köszöntötte, és elment az iskolába. A nagy termetű fiú ezután egy egérlyukon át bebújt az osztályba, és csendben figyelmesen nézte az üres táblát, hallgatta a semmit. Mikor befejeződött a tanítás, hazament, de ekkor még nem is virradt. Akivel útközben találkozott, azoknak jó napotallal köszönt. Otthon megebédelt, megírta a leckét, játszott a számítógépen. Mikor pirkadni kezdett, megvacsorázott, majd megfürdött. Mire egészen világos lett, addigra mindenkinek jó éjt kívánt és lefeküdt.

Ha a fiú el nem aludt volna, akkor az én mesém is rövidebb lett volna.

Lovász Loretta, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

A távolból fenyegető vihar

Egy nap, reggelizés után Matula megengedte, hogy elmenjünk csónakázni. Tutajos kérdezte, hogy elvihetjük-e a puskát is. Matula erre csak bólintott.

Bütyök kitalolta a partra a csónakot. A tegnapi maradt ételt, amit Nancsi néni készített, a csónakba helyeztem. Matula addig bement a faluba, mi pedig elég megdöbbenve elindultunk. Nem vittünk kabátokat, nem gondoltunk viharra. Vízre szálltunk, és Tutajos megtanította evezni Bütyököt. Egy nádasba értünk. Hirtelen sok gém jelent meg. Bütyök szeretett volna lelőni egyet, de Tutajos inkább a vadkacsát ajánlotta neki. Lassan megéheztünk, és evés közben nagyon forró lett a levegő. Tutajosnak feltűnt, hogy elhallgattak a madarak. Hátranézett, de nem látott semmit. Hirtelen ordítani kezdett a szél, a nád csak úgy zúgott.

– Szaladjunk gyorsan a kunyhóba! – kiáltotta valamelyikük. Szaladtunk is, csak előbb a csónakot partra kellett húznunk. Nem hagyhattuk, hogy elússzon a Balatonon. Közben hirtelen lezúdult az eső, majd a jégeső. Bütyök fejét teljesen felszántotta a jég. Nagyon fáztunk, és velünk együtt vacogott Csikas, a kutya is, aki elkísért bennünket erre a kirándulásra. Neki is megdagadt az orra a jégtől. A kunyhó nem nyújtott valami nagy menedéket, de legalább nem áztunk. Viszont alig láttunk valamit. Pokrócokkal takaródtunk be. Lassan elmúlt a vihar, és Matula Gergő is megjött. Gyorsan Nancsiékhoz ment segítségért, és hazavitt bennünket. István bácsi nem volt annyira felbőszülve, mint vártuk. A doktor megvizsgálta bennünket, és csak Istvánnak mondta el, hogy Tutajosnak tüdőgyulladás van.

Sokáig betegeskedtünk, de végül mindenki meggyógyult. Részben Nancsi néni főztiének köszönhetően.

Bábity Aida, 7. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka



Bali Anita szabadkai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS



Újból az iskolapadban

Egy reggel arra ébredtem, hogy a szünetből már csak néhány hét van hátra. Izgatottan vártam azt a szombati napot, amikor beutaztunk Szabadkára vásárolni. Előző nap összeirtuk az iskolához szükséges dolgokat. Egy kedves néni elvitt minket autóval a piacra. Az árus előtt válogattuk a tanszereket. Figyelmeztettem a nővéremet, hogy tintatörölt el ne felejtsem venni! Utána tornacipőt és szobapapucsot vásároltunk. Még maradt annyi időnk, hogy a Hotel Galeria Centerbe is bemennyünk, ahol a testvérem gyakoronkoskodott. Egy kedves szakács odajött, üdvözölte a testvéremet, és megkínált bennünket fagyival. Addig-addig beszélgettünk, míg az órára nézve észrevettük, hogy sietni kell vissza. Otthon becsomagoltuk a füzeteket, az íróeszközöket rendezgettük, és elcsodálkoztam, hogy hetedik leszek.

Nagyon szeretném, ha az idei tanévben nem lenne rám panasz, és szeretném befejezni a hetedik osztályt!

Pakai Olivér, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Orom

Lassan megérkezik az ősz

Megkezdődött az új tanév. Minden reggel a jó meleg pulóvereim várják, hogy beléjük bújjak és induljunk az iskolába. Csörög az avar, mikor rálépek.

– Ez az ősz hangja! – gondolom magamban.

Egy erős fuvallat rázza meg a fák ritka lombjait, megrázkódom, és így szólok:

– Jaj, de hideg van!

A testvérem, akivel együtt megyek az iskolába, egyetértett velem, és egy nagyot tüszentett.

– Jaj! Hát én mondtam, hogy húzz éjszaka zoknit!

Mind a ketten röttyögtünk ezen.

Mikor már majdnem az iskolába érünk, valami a szemembe csöppent. Ránévtünk homlokunkra, kíváncsian így szóltam:

– Ez meg mi?!

A testvérem vállat vont, de valami most a kezemre csöppent.

– Esik az eső! – jegyzte meg Szabina.

Fél perc múlva szakadt az eső. A kapucnit a fejünkre húzva szaladtunk az iskolaudvarból az épületbe.

– Huh! Itt már szárazon vagyunk!

Megszólt a csöngő. Elkezdődött az óra. Az ablak mellett ülve és látván, hogy kinn zuhog az eső, arra gondoltam, hogy milyen jó itt benn ülni a meleg és száraz osztályban.

A tanárnő rám szólt:

– Edina, ne álmodozz! Vagy talán szerelmes vagy?! Rögtön a tanárnő felé fordítottam a fejem, és ásítózva figyeltem őt.

Nekem nincs kedvenc évszakom, de az ősz egy nyugodt, szép évszak.

Papp Edina, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

A diófa meséje

New Yorkban élek, tizenegy évvel ezelőtt ültetett el egy kedves család. Jól tápláltak, hiszen koronám olyan terebélyes, mint harmincéves rokonaimnak. A törzsem rövid, de az ágaim nagyon hosszúak. Minden évben sok termést hozok.

Mikor egyéves lettem, a házban született egy kisbaba. Tina lett a neve. Szívesen játszott alattam. Szívemhez nőtt ez a lány.

– Tina! Tina! – suttoztam neki egy nap.

– Ki volt ez? – kérdezte döbbenet a lány.

– Én vagyok, a diófa – és megsuhogtattam a levelimet.

– A diófa tud beszélni? – hitetlenkedett.

– Igen. Néha – feleltem én. – Csak ha szeret valakit.

A lányt ez nagyon meghatotta. Mivel megtetszettem neki, ezért folytattuk a beszélgetést. Mindennap elmeséltük egymásnak érzelmeinket, gondolatainkat. Mikor Tina kilencéves lett, mászni kezdett rajtam. Ez nagyon csiklandozott, nevettem is magamban. Mindig jól szórakoztam a lánnyal. Egy nap sírva jött hozzám.

– Mi a baj? – kérdeztem tőle.

– A szüleim azt akarják, hogy elköltözzünk.

– És ez miért baj? Én is veled megyek.

– Nem lehet! Azt mondják, te már túl nagy vagy, nem vihetlek magammal!

– De akkor nem lesz barátom! És nem leszek veled! Pedig én nagyon szeretlek!

– Tudom, de majd egy másik család jön ide, és nekik is van gyermekük... Mindjárt hozok valamit! – beszaladt a házba, majd három fényképpel jött ki, melyeken Tina és én voltunk. – Ezt neked adom, majd emlékeztetnek rád!

– Igen, ezek majd emlékeztetnek rád! – felkaptam a képet és a lombon sűrűjébe rejtettem.

A kislány megölelt, és sokáig nem engedett el. A szememből egy könny-csepp gördült, és a kislány homlokára pottyant.

Javorán Anna, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

RÜGYFAKADÁS

Rózsa Sándor cimborája voltam

Rózsa Sándornak több rejtékhelye volt. Az egyik éppen itt volt Csantavéren, a mi utcánkban. Én már csak tudom, mert én a cimborája voltam!

A környékünkön élt egy gazdag földesúr, aki nagyon zsugori volt, és kegyetlenül bánt a cselédjeivel. Sándor és én ezt már nem tűrtük tovább! Egy borús éjjelen, amikor még a csillagok sem világítottak, az éj leple alatt felgyújtottuk a földesúr istállójának közelében lévő szalmakazlat. Míg a földesúr a családjával és a szolgálóival a tüzet oltotta, mi elraboltuk a gyönyörű ménest, és kifosztottuk a vén zsugorit a vagonából. Mivel Sándor huncut betyár volt, néhány lónak megfordította a patkóját. Így nem lehetett kinezni, hogy a lovak merre mentek. Mire a földesúr észbe kapott, addigra már bottal üthették a pandúrok a nyomunkat. A lovakat egy titkos alagúton keresztül egyenesen a rejtékhely pincéjébe vezettük. Végre hazaértünk! Bő gatyánk madzagját megszorítottuk, perge karimájú kalapunkat fejünkre nyomtuk, a bajszunkat megpedertük, és vidám nóta mellett testvériesen szétosztottuk a zsákmányt.

Sokan kíváncsiak arra, hogy az utcánkban melyik házban volt Rózsa Sándor búvóhelye, de ezt nem árulom el. Csak annyit mondok, hogy nagy eszések alkalmával gyakran megülepszik a föld Rózsa Sándor titkos alagútja felett.

Gandis Csongor, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az én mesém

Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren is túl, ahol a kurta farkú malac túr, élt egy király, akinek minden vagyonát és egyetlen lányát elrabolta a hétfejű sárkány.

Ez a szomorú király kihirdette, hogy aki visszaszerzi kincseit, az megkapja a lányát, fele országát és egy olyan bocskort, amivel kilométereket ugorhat. A világ minden sarkából jöttek lovakok, királyok és szegény legények is. Aki csak elindult, azt többé nem látták. Egyszer beállított a királyi udvarba egy beszélő szamár. A király alig hitt a szemének. A szamár megígérte uralkodójának, hogy másnapra visszahozza, ami az övé. Abban a pillanatban eltűnt.

A sárkányt egy hegy barlangjában találta meg. Óvatosan beosont és hirtelen egy nagyot kiáltott: lááá!!! Mivel a sárkány még sosem látott ilyen jószágot, úgy megijedt, hogy abban a pillanatban szörnyethalt, a szamár pedig azon nyomban egy szép herceggé változott. A királylánnyal lassan a palotához balagtak. Mikor megérkeztek, nagy volt az öröm. A herceg elmesélte a királynak, hogy hogyan változtatta egy gonosz boszorka szamárrá, és azt is, hogy akkor tört meg az átok, amikor a sárkány megijedt tőle.

A király betartotta a szavát, és jutalmul odaadta lánya megmentőjének fele országát, a bocskort, valamint gyönyörű lányát. A herceg azonnal kipróbálta a bocskort, pár ugrással elhozta a kincseket a barlangból. Ezután nagy lakodalmat csaptak, és boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Novák Arnold, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Tündérorszámban jártam

A jó meleg szobámban, a kedvenc fotelomban kényelmesen befészkelve követtem végig János vitéz kalandos útját...

János vitéz megküzdött a sárkánykigyóval, és belépett Tündérorszámba. Vele együtt léptem át én is ebbe a gyönyörű országba. Ott se éjjel, se nappal nincs. Az örökös hajnalnak játszik pirossága. A rózsaszín égbolton szivárvány húzódik. Alatta pihe-puha felhőkön tündérlányok és tündérfiúk ringatóznak. Amint észrevettek bennünket a szőke tündérek, odaszaladtak hozzánk. A fiúknak felhőinge és mohanadrágja, a lányoknak harmatból készült ingecskéje és virágszirom szoknyája volt.

– Isten hozott benneteket Tündérorszámban! – kiáltották éneklő hangon.

Kézen fogtak, s egy tóhoz vezettek minket. Az a tó tündöklött, mint az arany. Körülötte tarka pillangók hada röpködött.

– Dobd bele a rózsád, Jancsi, amit Iluska sírjáról szakítottál, meglásd örülni fogsz! – mondta az egyik tündér, és megpuszította Jancsit.

János beledobta a rózsát a tóba, és a virág csodák-csodájára Iluskává változott. Ekkor megölelték, megcsókolták egymást. Könnyeik az örömtől hullottak. Mi a tündérekkel körbetáncoltuk őket, és lágy hangon vidám dalokat énekelünk. Mire dél felé járt az idő, ők már házastársak voltak.

– Viola, ébresztő! – ébresztett egy kedves hang, anyukámé.

Újra a fotelomban ültem, a táncról fáradtan, amit Tündérorszámban jártam.

Vajagic Viola, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Százötven évvel ezelőtt született Benedek Elek, akinek neve a meseivel nőtt össze minden magyar gyerek tudatában. Az ő meséi és népmese-feldolgozásai immár több mint 100 éve a csodák világába vezetik a gyerekeket, és segítik képzelőtehetségük kibontakozását. A Jó Pajtás, s ezen belül a Rügyfakadás munkatársainak és olvasóinak még ennél is többet jelent Benedek Elek, hisz ő gyermeklapokat is szerkesztett, s közülük az egyik éppen Jó Pajtás címmel jelent meg. Ez után a bevezető után talán megértitek, miért válogattam a mai Rügyfakadásba képzelőtehetségeket csillogtató írásokat: önálló meséket, olvasmányélményből fakadó fogalmazásokat, verseket. Azt hiszem ezekről Benedek Eleknek is lenne néhány elismerő szava, s ki tudja, talán valahonnan a végtelenségből mosolyogva integet felénk.

Mivel a héten a Rügyfakadás postaládájában is sok szép fogalmazást, rajzot találtam, ezeket most köszönettel nyugtázom a következőknek:

Csantavér: Fejes Balázs, Fejes Emese, Gábor Emese, Hatala Dénes, Kis Györgyei Tímea, Kollár Katalin, Kozma Dániel, Vig Krisztina;

Szabadka, Jovan Jovanović Zmaj iskola: Darazsac Diána, Pap Iván, Vukov Johanna; **Kizúr István iskola:** Bali Anita (1 írás, 1 rajz), Erdélyi Vivien (1 írás, 1 rajz), Szentpéteri Dóra, Volenter Karolina; Csak rajzot küldött: Acsai Vanessza, Bali Anita, Bojcsity Dániel, Calbert Szabina, Erdély Vivien, Huszák Melisza, Juhász Andrea, Kókity Szilveszter, Kovács Kornélia, Nagy Kanász Boglárka, Papp Sarolta, Pintér Dániel, Pósa Nikoletta, Szentpéteri Dóra és Takács Péter;

Újvidék, József Attila iskola: Batori Anita (2 írás), Buzgó Ariela, Dobosi Dóra, Kun Szabina, Miliszlávyevity Laura, Ninkov Teodóra és Ótos Annabella.

Legyetek szorgalmasak ezután is!

Tomán Mária

Tündérszép Ilona és Árgyelus (Mesefolytatás)

Árgyelus a kedvesével királyi atya udvarába indult, és ahogy mentek, az egyik keresztútnál eléjük toppantak az ördögfókák.

Az ördögök azt mondták Árgyelusnak:

– Csak akkor mehetek tovább, ha meggyógyítotok mindhármunkat!

Árgyelus azt kérdezte:

– Mi a bajotok?

– Egyikünknek a hasa fáj, másikunk vak, a harmadik sánta.

– Na, rendben van, segítünk!

Árgyelus felmászott a hegyre, és lehozta a gyógyvirágot.

– Feküdj le, kis ördög, hogy cseppenthessek a szádba a gyógyvirágból!

– Már nem is fáj a hasam – mondta a kisördög.

Tündérszép Ilona elment a forráshoz vízért.

– Gyere ide, kisördög, hogy kimossam a szemed! – mondta Ilona.

Ilona kimosta a szemét.

– Jé, látok! – mondta a második kisördög.

Ilona elkezdett énekelni, hogy elterelje a harmadik ördög figyelmét.

Árgyelus odalopózkodott és kirántotta a tuskét a talpából.

– Jaj, de fáj! – kiáltott egy nagyot a kisördög. Felállt és futkározni kezdett.

– Köszönöm szépen, ilyen jól már rég éreztem magam! – hálálkodott az ördög.

Egymás mellé állt a három kisördög.

– Köszönjük szépen, hogy segítettetek rajtunk. Köszönetünk jeléül kaptok tőlünk egy gyémántpalotát.

Nagy lakodalmat csaptak, ott volt mindenki. Ettek, ittak, mulattak, amíg csak bírtak. Hencidától Boncidáig ünnepeltek.

Cérna Melinda, 5. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Egy kiflivég kalandjai

Pisti reggel iskolába indult. Útközben vett egy kiflit uzsonnára. Csengetés előtt megette a kifli felét, a másik felét pedig elrakta a táskájába. A nagyszünetben újra elővette, hogy megegye. Osztálytársai lökdölözni kezdtek, és kiesett a kezéből a kiflivég. Egy ideig ott maradt a földön. Két galamb gyorsan rátalált, és felvitték a fészükbe. Tanakodni kezdtek, hogy kié legyen. Vita közben kiejtették a csőrükből, és a kiflivég beleesett egy kukába. Egy kukázó éppen arra járt, és rátalált.

A történet tanulsága az, hogy egy kiflivég sorsa is kiszámíthatatlan.

Pap Iván, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka



MENŐ FEJEK

Johnny Depp

Negyed évszázada a reflektorfényben, a kamerák előtt – Legújabb mozifilmjében, a Közellenségben John Dillingerként rabolja a bankokat, de a dollárokat Robin Hoodként szétosztja a szegények között – John Dillinger figurája már gyermekkorában elvarázsolta a sztárt, imádta azt a pasast, aki sohasem akart embert ölni – A színész ezzel a filmmel tiszteleg édesapja emlékének, aki a múltban a 30-as években, a világválság idején tiltott alkohomméréssel seftelt...

– **Mi/ki minden voltál eddig, Johnny?**

– Hm... Voltam már kalóz, a Karib-térség kalózái című trilógiában, embergyűlölő csokigyáros a Charlie és a csokigyárban, mániákus gyilkos a Sweeney Todd, a Fleet Street démoni borbélyja című horrorban, és most az USA első számú közellenségévé váltam Michael Mann rendezőnek köszönhetően. Nos... hogy is mondjam... a mérlegem egyértelműen extrém, valahogy mindig összerúgom a port a törvény embereivel...

– **Miért szeretünk olyan nagyon?**

– Ezt – látod – nem tudom. Leírták nemrég, hogy még a tussal kihúzott szem is jól áll nekem. Meg a borosta... és a napszemüveg nyusziszakállal. Ezt megerősítette a párom, Vanessa Paradis is, akivel együtt élek a legnagyobb harmóniában...

– **Azt is mondják, hogy most a legmenőbb sztárok egyike vagy Hollywoodban.**

– Nézd, nem vitás – dobálják utánam a szerepeket. Évente nominálnak Golden Globe-díjra és minden második évben Oscarra is. 2008-ban bejött a tipp: a démoni borbély szerepe meghozta az elismerést a számomra. Mit akarhatok még? Oscar-díj, Vanessa két gyermeket szült nekem, Lily-

Rose Melodyt 1999-ben és Jacket 2002-ben. 2010-ben valószínűleg hat mozifilmben tűnök fel – sztárszereplőként, nyakig benne vagyok a melóban, de elárulhatom neked, hogy nem értem, és ezért nem is szeretem Hollywoodot...

– **Ezt többször hallottuk tőled. Miért nem kedveled az álomgyárat, amely végül is a csúcsra repített?**

– Sohasem fogom megérteni azt a gépezetet, amely Hollywoodot működteti. Nem is akarom, nem, nem és nem! Olyan mindez, mintha belépnél egy klubba, de csak azért, mert mindenki benne van. Nincs különösebb érdeklődésed, hogy ezt tedd, és semmi köze ahhoz, ami vagy, csak csatlakozol, mert mindenki ezt teszi. Az élet minősége teljesen más Franciaországban, ahol élek. Soha nem jutna az eszembe Los Angelesben felnevelni a gyermekimet. Hollywoodban öt centet sem adnak a lelkedért...

– **Milyen volt a kezdet?**

– Én amolyan csávó voltam mindig, a legszebb benzinkutas, ahogyan John Waters rendező találóan megjegyezte rólam. Figyelj meg engem! Látod a mélybarna szeméimet, de azt is vedd észre, hogy a szemem sarkában mindig megjelenik egy

könnyecske. Érzékeny, érzelmes alkat vagyok...

– **Egy horrorban debütáltál.**

– Igen, a Rémület az Elm utcában címűben, következett a felejthető Nyereménynyaralás, az Oscar-díjas Szakas, az Ollókező Edward, a Cry Baby, a Gilbert Grape, az Ed Wood, az Álmosvölgy, A pokolból című dráma stb. Jókat komédiázhattam A Karib-térség című kalandfilm mindhárom epizódjában. Nagy buli volt, sohasem felejttem el, de folytatás nem lesz, pedig sokan sürgetik az újabb és újabb eresztéseket...

– **Legújabb filmed, a Közellenségek nagy siker mindenütt.**

– Igen, ez egy igaz mese a „nagy depresszió” éveiből, amikor a szegények a bankokat okolták a nyomorukért. John Dillinger ezért géppuskát ragadott és rabolt. De aztán a rendőrök ledurrantották az utcán...

– **Tervek a holnapra?**

– Vannak terveim a holnaputánra is. Szeretnék nagyon is szokványos öregemberré válni, tudod, sörhassal és mély rekedtes hanggal. Naphosszat üldöggélni a verandán a franciaországi házam előtt, és bámulni a gyepet...

B. Z.

Milyen időben?

- Pisti, milyen időben van ez: én alszom, te alszol, ő alszik?
- Úgy éjfél körül lehet...

Telefonos gond

- Halló, ez az 55-55-555-ös telefonszám?
- Igen.
- Kérem, hívja a mentőket! Beszorult az ujjam a tárcsába!

Csigás

- Két csiga találkozik. Az egyik csupa horzsolás. A másik megkérdezi:
- Hát veled meg mi történt?
 - Jaj, ne is kérdezd! Rohantam az erdőben, amikor egyszer csak kinőtt előttem egy gomba...

Füles

- Mondd, Bandi, mivel tartósítod a füleidet? - kérdezi a fiút az egyik osztálytársa.
- Hogy érted ezt? - néz értetlenkedve a fiúra Bandi.
- Olyan elállóak...

Együttérző

- Az egész suliban én vagyok a leginkább együttérző - mondja Lali.
- Miért, mi történt?
 - Orra esett az egyik srác a lépcsőn, és én megsirattam.
 - Ki volt az a fiú?
 - Én...

Móricka magyarórán

- Magyarórán először esik szó Arany Jánosról.
- Gyerekek, ki hallott már a költőről? És ki tudna mondani egy Arany-művet? - kérdezi a tanárnő.
 - Móricka majd kiesik a padból, úgy jelentkezik. A tanárnő fel is szólítja, mire a fiú:
 - Aranyóra!

Tanács

- A hó ropogott a talpa alatt, a foga vacogott a harangozónak, mikor lejött az esti harangozás után a templomtoronyból.
- Maga is jobban csinálhatná, hogy ne fázzon annyit! - mondja a szomszédja.
 - Tán fűtenék a toronyban?
 - Nem, hanem reggel elhúzná a delet is, meg az estit is...

Kiállításon

- Nézd csak ezt a szobrot, milyen különös alakja van! - mondja Rudi a barátjának egy kortárs szobrász kiállításán. - Vajon mire gondolt a művész, amikor alkotta?
- Beszélj csendesebben! - püssenti le a barátja. - Nem látod, hogy az egy tűzoltó-készülék?

Jean-vicc

- Jean, valami szárnycsattogást hallok. Mi lehet?
- Repül a képzelete, uram.

Ügynökök

- Két ügynök azon vitatkozik, hogy melyikük az ügyesebb szakember.
- Rásóztam egy családra egy mosógépet, egy tévét és egy porszívót, pedig még be sem volt vezetve a lakásukba az áram.
 - Ez semmi - mondja a másik. - Én egy helyen eladtam egy kakukkosórát és hozzá két zsák madáreledelt!

Attól függ

- A srác megkérdezi az ismert világutazót:
- Igaz, hogy a dzsungelben a ragadozók nem bántják az embert, ha fáklyát tart a kezében?
 - Attól függ, hogy milyen gyorsan fut a fáklyával...

Kupadöntő

- Száz kilométert tesz meg a skót, hogy megnézhesse a kupadöntőt, amelyet a kedvenc csapata játsza. Amikor hazaér, a szomszédja megkérdezi:
- Na, milyen volt a meccs?
 - Azt nem tudom - feleli a skót - , mert már arra nem volt erőm, hogy átmásszak a stadion kerítésén.

Agresszív kismalac

- Az agresszív kismalac sántikálva lép be az orvosi rendelőbe.
- Doktor úr, megrúgott a tevel!
 - Hol?
 - Hol, hol? Hát a sivatagban!



- Drágám, remek ötlet volt növénytápszerrel ízesíteni a húslevest!



- Amióta a fiam karatézni jár, nem kell nógatni, hogy aprítsa össze a fát...



Nyelvtan

A tanárnő felolvassa a következő mondatot:

- A gyerekek szívesen járnak iskolába. Meg tudná valaki mondani, hogy mi a mondatban a „szívesen” szó?
- Túlzás, tanárnő – hangzik az utolsó padból.

Autót vesz a skót

A skót autót szeretne vásárolni. A kereskedő így próbálja rábeszélni:

- Uram, ez a gépkocsi annyira gazdaságos, hogy fél éven belül kifizetődik önnek.
- Jól van – bólint a skót. – Annyit még várhatok.

A papa vadászik

Pisti sokáig töri a fejét, hogy édesapja miért viszi mindig magával a kutyát, amikor vadászni megy. Nem tudja megfejteni, hát megkérdezi egyszer a vadászatból hazatérő apját:

- Papa, miért megy mindig a Foxi is vadászni veled? Csak nem félsz a nyulaktól?

Első randevú

- Na, Robi, hogy sikerült az első randevúd?
- Hát, félig-meddig.
- Hogyhogy?
- Én elmentem, de a lány nem.

Nyitott ablak

Két férfi azon vitatkozik, hogy jobb aludni: nyitott vagy csukott ablaknál. Egyszer odamegy hozzájuk egy ismeretlen. Az egyik férfi rögtön odafordul hozzá:

- Maga szerint hogy jobb aludni: nyitott vagy csukott ablaknál?
- Nyitottnál – válaszol az ismeretlen.
- Miért? Maga tán orvos? – kérdezi tőle a másik.
- Nem. Besurranó tolvaj vagyok.

A kis szemtelen

Móricka ül a buszon. Mellette egy idős hölgy áll, szemmel láthatóan fáj a lába.

- Mi baja van, néni, fáj a lába? – kérdezi Móricka.
- Fáj, bizony.
- Mikor fiatal volt, biztosan mindig átadta az ülőhelyét – mondja a gyerek.
- Igen – bólint a hölgy.
- No, látja – állapítja meg a kis szemtelen.
- Azért fáj most a lába.

Ez szörnyű!

- Anya, te hol voltál, amikor én megszülettem?
- A kórházban, kisfiam.
- És apa?
- A munkahelyén.
- És a bátyám?
- Az iskolában.
- Ez szörnyű! Senki sem várt, amikor megérkeztem?

Dicsekvés

- Nekünk négy lovunk van! – dicsekszik Gyurika.
- Nekünk meg húsz! – vágja rá Ferkó.
- Ne hazudj! Hol van az a húsz ló?
- Apám körhintáján.

Történelemórán

- Mi jelentette abban az időben a legnagyobb veszedelmet? – kérdezi a történelemtanár Ödönktől.

A gyerek nem tudja a választ. A többiek súgják neki: „A tatárok bejövelele.”

- Ödönke felderülő arccal mondja:
- A tanárok bejövelele!

Pajkos gyerek

- Kovács úr, a maguk Pistikéje egy téglával beverte az ablakomat!
- Ó, adja nekünk azt a téglát, Szabó úr! Tudja, mi minden apróságot elteszünk, ami a gyerek pajkosságára emlékeztet.

Lalika és az elefánt

A kis Lalika a képeskönyvekből jól ismeri az állatokat, de az állatkertben most jár először.

- Szia, majom! – mondja, amikor a majomketrec elé érnek.
- Szia, róka! – mondja, amikor meglátja a rókát.

Az elefántot viszont hosszan nézi, majd halkán megszólal:

- Csókolom!



- Te ostoba tökfilkó! Képes voltál a madzagot otthon felejtetni?



- Vége elsőnek hódíthatok meg egy csúcsot!

Parti Nagy Lajos

Hősöm tere

(Részlet)

Rendkívüli esemény

Három hajléktalan ült a budapesti Szabadság téren, nézték a tévét.

Az amerikai követség sarkánál, szokás szerint, géppisztolyos rendőrök toporogtak, fújalták a műanyag kávéspoharat a szájuk előtt, és bámulták az eget, az úristen mákos, szomorú képernyőjét. A jelenséget 9.30-kor Kis Henrietta tizedesnő észlelte elsőként oly módon, hogy, ezúttal magántermészetű ügyben, bepillantott a bombavizsgáló tükörbe. Örömmel állapította meg, hogy szépen javul az a szeme, amellyel tegnapelőtt éjszaka nekiment a hálokörleti boxkörtének. Miért ne boxkörte, legalábbis ezt mondta munkatársainak, hogy a szállón, mosdóhelyiségbe menet szaladt neki, naná, miért ne, ha nagyon kellett? – az igazat úgyse hitte volna el neki senki.

Magasra csipentett szemhéjjal vizsgálgatta az apró, közepesen véres kocsonyát, és jólesően látta, hogy a rondaság felszívódott, ami pedig maradt, azt odafesthette volna akár maga is valamelyik discós szombat délután, bár egy kisminkelt fél szem mindig gyanús. Lényeg a lényeg, mára alig több az a lilaság, mint egy dögösebb, kurvásabb kifestés. Nézte volna magát hosszabban is, de jóleső megfigyelése most szó szerint eltörpült a látvány mellett.

Az alacsony, rövid lábú teremtés anélkül, hogy bajtársait kiáltással tájékoztatta volna, fizikai értelemben sarkon fordult és cigarettát vett elő, hála repedt ajkának, ma még csak a negyediket. Elrázta a gyufát, majd lopva belesípelt a karja húzába, de hiába. Vett halkan néhány mély levegőt, végül súgva megkérdezte a két szótlan kollégáját, hogy a bajtársak nem látnak-e amott rendkívüli eseményt? Azok sápadtan kluttyogtatták a kihült kávé, s a tátott szájuk mindent elárult. De, bassza meg, az igazat megmondva ők is látják, csak azt hitték eddig, hogy... szóval, hogy nem látnak jól, illetve káprázik nekik a hótól. De ezek szerint nem káprázik, hanem gáz van.

Főlhúzták a géppisztolyt, és fél térdre ereszkedtek, ahogy tanulták.

– Az még esetleg lehet, hogy ilyen reklámbigyók – mondta az egyik. – Például hőlégballon, fölfújják nagyalakúra, azután Nescafé-t iszik vagy valami. Levesport.

– Csak viszont azt be kellett volna jeleníteni, mert légi tevékenység – mondta a másik.

Fázott a térdük, meg teljesen neveltségeselek is voltak a csöndes délelőttben, a hulló hóban. Pláne, hogy azok ott, leszámítva az eseményt, nyugodtan üldögéltek a padon, a szovjet emlékmű előtt.

Eltelt kis idő nyelvhasználati problémákkal. Hogy mi is az, amit látnak, s milyen szavakkal írható le hivatalosan. Azután a felfedező, Kis Henrietta tizedesnő kapott parancsot, hogy hívja fel a központot rádión.

– Hajléktalanok – jelentette –, három darab hajléktalan polgár.

– Na és, aranyom – mondta egy ideges, síkos hang –, na és?

– Csak az a helyzet, jelentem, hogy kábé mint a követség, akkorák. Vagy a hogyhívják, a nemzeti bank... Legalábbis ülve... Igen, ülve, tessék elhinni, van egy akkora nagy pad, illetve hát nőtt, az tisztára méretarányos hozzájuk...

Még magyarázta volna, de Kis Henriettát hamar félbeszakították a központban, s az ügyeletes bizonyos Lajossal akart beszélni.

– Megint hagyjátok, hogy igyon – üvöltötte ez a hang a sápadt rendőr fülebe.

– Jelentem, egyáltalában nem hagyjuk, és ezek a kicsodák tényleg itt vannak – mondta a rendőr –, és parancsot kérünk vagy intézkedést, de azért egy kommandóskocsi legjobb volna, ha ki bírna jönni.

Itt egy nagyon csúnya hallatszott a rádióból, és a központ megszakította az adást. Pedig milyen puha, szép téli szó ez, hogy „kommandóskocsi”, mint a sültgesztenye vagy a bélmósónő. Mint a szánccsengő.

– Be vagyunk rúgva, azt mondták bent –, közölte szárazon Bizonyos Lajos, és felállt.

– De azt nem mondták, basszaj, hogy mi legyen az intézkedés. Hogy igazoltatás, például. Vagy hogy ez kinek a hatáskörje?

A követség ablakaiban intelligens arcú, vonzó férfiak ácsorogtak, villogtak a vakuk, surrogtak a tenyéryni kamerák. Aranyszínű nők barna, piros és sárga gyerekeket ültettek belülről a párkányra, aztán mintha vezényszóra, egyszerre eltűnt mind, s leszaladt az összes roló.

Később, mikor a mellékutcákban megszólaltak a szirénák, azok hárman fölkapták a fejüket, bár nem voltak nagyon meglepve. Csupán közelebb húzták a kannát a lábukhoz, és az egyik, a fiatalabb férfi mutogatni kezdett, talán a Parlament, talán a villogó rendőrautók felé. Végül mindhárman ülve maradtak, rágyújtottak a hőesésben. Úgy tűnt, megbeszél-

Kedves Olvasó Tanulók!

Kaptam egy hozzászólást a – nevezzük így! – Copperfield-polémiahoz. Teljes egészében közlöm, mert nagyon tanulságos.

„Nem nevezném »utálatos«-nak, csak egy kicsit fiúsnak Dickens e regényét. Tudom, hogy Dávid életéről szól, aki nem épp boldog életet él. Szerintem senki nem »utálja« magát a regényt, csak a mai világban (mint gyerek, tudom) nem épp sokat olvasunk, s ami kötelező, azt főleg nem. Inkább megnézünk egy jó filmet, vagy számítógépezünk. De, miként tapasztaltam, sokszor van úgy, hogy a könyv jobb, mint a film. Szerintem, ha egy amerikai „hírességgel” megfilmesítenék Copperfield Dávidot, vagy egy számítógépes játékot készítenének, már az ifjúság kedvence lenne!” Molnár Mária, 8. osztály, Kupuszlina

Filmes körökben evidenciának számít, miszerint kiváló filmek kevésbé jó regények alapján készülnek. Vagyis: vagy a regény remekmű, vagy a belőle készült film. A kettő ritkán esik egybe. Nem tudom. A Copperfield Dávidnak több filmváltozata is létezik. A legutolsó, nem is túl rég, 2002-ben, Peter Medak rendezésében látott napvilágot Amerikában.

Nagyon érdekes megjegyzése levélírónk-nak, hogy ha lenne számítógépes Copperfield-játék, biztos népszerűvé válna, s hogy olvasás helyett inkább számítógépeznek a mai iskolások. Nem baj, ha számítógépeztek: sőt, kell! Az én véleményem az, hogy a kettőt párhuzamosan vagy együtt is lehet művelni. Az olvasmányélményekhez hozzá kell rendelni a számítógépes keresést, kutatást.

Utánanézhettek pl. annak, hogyan is vélekedik a kritika Parti Nagy Lajos Hősöm tere című, a klasszikus regényhagyományhoz képest igencsak formabontó és különleges alkotásáról! Részletet mai rovatumkban olvashattok belőle!

Molnár Mária-t könyvjutalomban részesítjük.

Bence Erika

nek valamit, de hogy mit, az nem hallatszott, noha csönd volt a Szabadság tér fölött. Nagy csönd és Sopiane-füst.

Délutánra a civilizált világ szeme Magyarországra szegeződött, a tévétársaságok megszállták a háztetőket, népes kíséretével a helyszínre érkezett a belügyminiszter. Jelentették neki, hogy rendkívüli esemény, az esemény kivételével nem történt, egy kisebb káreset volt, igazoltatáskor az egyik személyazonossági okmány kiesett a célszemély kezéből, és sajnos az arányosan nagy súlya miatt csúnyán meghúzott egy Mitsubishi Pajerót, szerencsére nem követségit.



Juhász László felvétele

Parti Nagy Lajos

ír prózát és drámát is. Az utóbbi évtizedben számos színműve, illetve átírtára került színpadra – saját darbjain kívül egyebek közt Caragiale, Hauptmann, Kroetz, McDonagh, Molière művei. 2001–2002-ben egy évig Berlinben élt, DAAD-ösztöndíjként – művei a német nyelvterületen is sikeresek.

Parti Nagy Lajost a magyar irodalmi nyelv megújítójaként tartják számon, aki valamennyi műfajában emlékezeteset, újszerűt alkot. Legutóbbi kötetei: Hősöm tere (regény, 2000 – németül Meines Heldenplatz, 2005), Grafítnesz (versek, 2003), A fagyott kutya lába (novellák, 2006). Kossuth-díjas, a Magyar Irodalmi Díj kitüntetettje.

Az, hogy tárgyalni kell, s az illető polgárokat békésen, de minden áron el kell távolítani az ominózus helyről, az a magyar miniszterelnök s Clinton elnök egyöntetű kívánsága volt. Előbbit Hajdúhadházán felszállás közben, utóbbit Washingtonban érte utol a hír, s megdöbbenésüknél csak áttekintőkészségük és hidegvérük volt nagyobb.

Mikor a darus kocsi kosara fölemelkedett, pelyhenként lehetett hallani, ahogyan hull a hó.

– Mi a faszt fogyasztottak maguk, hogy így megnöttek – kérdezte a pszichológus-főhadnagy a hangütés miatt.

– Hát, kekszet és máltai zsömlét.

– És még?

– Még mondjuk az ajándék bort – mondták a megszólítottak vonakodva.

– Mi az, hogy ajándék? Kinek hogy az ajándéka? – kérdezte a főhadnagy.

Azt ők meg nem mondhatják pontosan, adták elő a hajléktalanok. Lényegében négy kiscsávó hozta nekik a reggel, galamb, legálábbis így ránézésre. Sasanorák volt rajtuk, szép kis bombardzseki, fehér cipőfűző, de nem verekedtek támadólag, hanem adták a bort, testvér a testvérnek, abszolút ajándékba. Kannás, meg majdnem le az aljáig rózsaszínű, de kifogástalanul édes.

– És attól fogták magukat és beindultak a gének, mi? – ironizált a szakember. – Megnöttek. A kis büfti gének, mi?

– Ezek szerint igen – mondták a hajléktalanok. Ehhez ők nem szakemberek, ők csak ízlelgettek, a kis rozéból, addig-addig, hogy egyszer csak ez lett. Megnöttek. Vagy az ország ment össze. De tökmindegy, úgyis delírium, elmúlik.

– Hát azt kurvára szeretnék, ha elmúlik – mondta a főhadnagy. – Fel tudnak állni?

– A Hildus föl tud – mondták, és egyikük, a síruhás nő, nagy nehezen fel is tápáskodott. Feszült pillanat volt, a tetők fedezékében a mesterlövészek pofacsontján megfeszült a bőr. Megfeszült, azután elernyedett. A középkorú, spicces asszony csuklott egyet. Nagyjából

akkora volt, mint a Nemzeti Bank épülete, egy paraszthajszállal tán magasabb. Lépett balra kettőt, jobbra kettőt, és a következőt énekelte:

– Érik a szőlő, hajlik a vessző, bodor a levele.

Óvatosan forgott néhányat, meglóbalta képzeletbeli zsebkendőjét, aztán recsege visszahuppant. Ezen percekig nevettek, részeg egérhangjuk össze-vissza cincogott a porzó, zizegő fák koronájában. Társai csapkodták a vállát, ügyetlen pusztit nyomtak a sapkájára. Cserébe a nő körbeadta a kannát, ő is ivott, cuppogott, majd az ölébe vette, átkarolta. Az volt a feltétel, hogy a kanna marad, különben szó se lehet tárgyalásról meg nyugton maradásról.

Három óra körül az egyik férfi közölte, hogy neki kisszükségeznie kell, és vagy hívjanak ide egy genetikust, aki visszacsinálja őneki a géneit, vagy hadd menjen el a tévé háta mögé a dolgára.

– Na, majd pont az kéne – horkantották az illetékesek, kik rádión követték az eseményeket.

– Még jó, hogy nem a Kossuth térre – morogta egyikük és bele is izzadt a gondolatba.

Épp földet ért a miniszterelnök helikoptere, aki rövid, konstruktív megbeszélés után elállt tervétől, hogy darus kocsi és sisak segítségével, veszély ide vagy oda, kezdet fogjon a nagyra nőtt polgárokkal. Nem sokkal alkonyat előtt a Hilda nevű személy közölte a tárgyalásokat vezető államtitkár-helyettesrel, hogy ha a Berci nem kisszükségezhetik, akkor ő fogja és kítőri a szovjet emlékművet. Azután esetleg nehogy véletlenül hozzávágja valakihöz. Vagy rápottyantsa a tévére. Lehet választani.

Tempósan, kicsit keserűen ittak, fogyott a kanna tartalma szépen, a kockázatok ellenére muszáj volt cselekedni, mielőtt végképp berúgnak a gyanúsítottak. Mire besötétedett, a válságstáb amerikai szakértők bevonásával konkrét tervet dolgozott ki.

– Nagyon kell annak a Bercinek? – kiabálta a pszichológus-főhadnagy a megafonba.

– Nagyon – hallatszott vékony, szélfúttá hangon a magasból.

– Azt a fagyogóját – mondta a szakember biztatóan. – Akkor most megfogjuk szépen, és kollektíve elballagunk egy félreeső helyre – folytatta, és türelmesen, előbb magyarul, azután angolul elmagyarázta a teendőket. Némi húzódozás és bizalmatlanság után az illetők hajlandónak mutatkoztak, hogy kellő rendőri biztosítás mellett, lassan, komótosan, nézve a láb elé, nem kerget a tatár, elsétáljanak kijelölt tartózkodási helyükre, a Népstadionba.

„Ott majd meglátjuk a továbbiakat, barátaim.”

A koraesti Híradóban a belügyi szóvivő elmondta, hogy az elkövetést kivizsgáló tényfeltárás utáni akció-konzultáción szóba kerülő helyszínek közül azért döntöttek a Népstadion és Intézményei-béli objektum mellett, mert mindazt a minimumot, amire úgy az őrizeteknek, mint a rendvédelmi szerveknek szükségük volt, itt lehetett biztosítani, magyarán megmondva a világitást, meleg teát, vízágyút. Örömmel jelentheti az ország közvéleményének, hogy ment minden, flottul és rendkívüli esemény nélkül, csak a női elkövető makacsolta meg magát a Keleti Máv pályaudvar magasságában, hogy ő márpedig Hajdúszoboszlóra akar utazni, de újbóli elbeszélgetés után tervétől elállt.

Még a híradások kapkodó, kevésbé bevilágított felvételein is látszott, hogy a nap szenzációi eléggé meg vannak már ijedve a felhajtástól. Némán caplattak a lezárt utcákon a sűrű hóesésben, az opál szatyaikat, meg a kannát négy villogó tűzoltóautó vitte utánuk.

Az éjszaka nyugodtan, pihenéssel telt. Álmukban, hogy mikor, senki se tudja pontosan, valamikor hajnalban összehuttyantak, mint a tót orgona. Az óriásság elmúlt, ahogy jött, vagy az ország lett nagyobb, mindenestire az érintettek nehezen ébredtek, lapogatták a másnapos nyelvüket, s nem értették a készültséget, a deres, néma rendőrautókat. Azóta ott ülnek összebújva a kezdőkörben, s akkorák, mint minden ember.

KOMPUTER

A legendás kodek profi változata

A DivX Pro 7.2 csomagja segíti a filmnézést minden hardvereszközön és a meglévő videók átalakítását

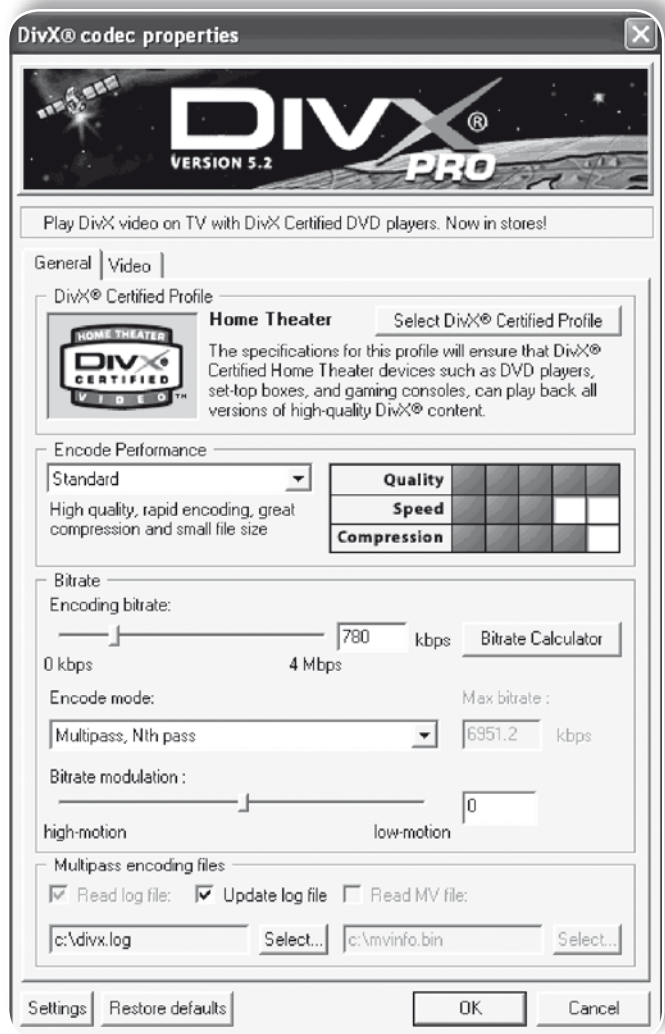
A mozgókép MP3-ja szinte már minden hardveres lejátszón megtekinthető. A korábban közzétett „hagyományos” készlet lehetővé tette, hogy számítógépünk képes legyen lejátszani a legújabb DivX enkóderrel tömörített videókat, valamint a már meglévő videókból szabványos lemezeket készíthessünk, melyeket bármilyen DivX-es minősítéssel rendelkező készüléken lejátszhatunk.

A Pro csomag legnagyobb előnye a teljes értékű konvertáló program. Az apró alkalmazás kezelése a lehető legegyszerűbb: ki kell válogatnunk az átkódolni kívánt videofájlokat (MPEG-2 fájlok kezeléséhez sajnos kiegészítőt kell vásárolni), majd megadni a kívánt képminőséget és -felbontást. Ez utóbbit is elég a céleszköz szerint kiválasztani az alábbi lehetőségekből: házimozsi (420×48 vagy 720×576), 720p, 1080p, 1080p DivX Plus HD, mobil (320×240). Ezután a Convert gombra kattintva elkezdődik a kódolás. Természetesen, ha úgy kívánjuk, jobban is beleszólhatunk az átalakítás menetébe.

A HD felbontású anyagokhoz a csomag már H.264 alapú tömörítést alkalmaz, ami jelenleg a legelterjedtebb a digitális tévéadásoktól az IP TV vagy YouTube videóig. Ehhez a program a Matroska konténerformátumot használja – amivel tulajdonképpen elismerik, hogy az jobban megfelel a modern követelményeknek, mint az AVI, amely mellett sokáig kitartott a cég. Azonban most, a programozók állítása szerint, külön figyelmet fordítottak a Matroska lejátszására mind a képminőség, mind a lejátszás vagy akár streamelés sebességének tekintetében.

A megfelelő kodekek mellett a filmnézés másik fontos követelménye a megfelelő lejátszó. A DivX Player elsősorban a hagyományos videomegjelenítői feladatokra alkalmas: lejátszási listák létrehozására, némi minőségjavításra, több hangszáv és persze feliratok kezelésére is – ahogy ez el is várható egy mai lejátszótól. Bár a feliratok testre szabására elkélne még néhány lehetőség...

Ami már extra, az a lejátszási listák és a videoletöltések ügyes egymásba fonása. Igaz, a video-on-demand nálunk még nem terjedt el, de világszerte számos apróbb-nagyobb oldalt lehet találni ilyen szolgáltatással.



És amire a legtöbben nem számítanak egy videolejátszótól: a DivX Player egy CD/DVD-író alkalmazást is tartalmaz. Nagy előnye, hogy a kiválasztott videókat egy könnyed mozdulattal áttemelhetjük a kiírandó fájlok közé, és máris elindíthatjuk a lemeze rögzítésüket, minden szükséges beállítást a program végez el. Ugyanakkor ez hátrány is lehet mindazoknak, akik szeretik egy kicsit jobban kézben tartani az írási folyamatot, nekik azonban ajánljuk az Ashampoo Burning Studio 2009-et.

A lejátszóprogram mellett említésre érdemes még a webes lejátszójuk, amely kellemes külsejű, és az átlagnál több beállításra ad lehetőséget (pl. hangszávok közötti váltásra). Ráadásul a vele megnézhető filmeket rögtön le is tölthetjük, még hozzá DivX kódolással, ami azért elterjedtebb és könnyebben kezelhető, mint például a neten gyakori flv, azaz Flash Video.

Természetesen nem kell megválnunk megszokott lejátszónktól vagy akár konvertáló programunktól sem. A kodek telepítésével a DivX 7.2 előnyeit megszokott programjainknál is kihasználhatjuk, mivel minden tökéletesen beépül a teljes rendszerünkbe.





KOS

A feladataidba temetkezel, sőt ha kell, lázasan veted magad bármilyen küzdelemben, a győzelem biztos reményében. Érzed, hogy ha valakivel vagy valamivel nem boldogulsz, mindig számíthatsz egy kis segítségre. Minden téren bátran kockáztathatsz, csak nem szabad semmit elkapkodnod, hiszen mindennek eljön egyszer az ideje.



BIKA

Elég nehezen akar beindulni minden, amibe éppen belekezdesz, nem csoda hát, ha inkább kedved lenne visszalépni az egészszől. Szerencsére tisztában vagy vele, hogy semmit sem szabad rögtön az elején feladni. A suliban sikerekre számíthatsz. A szerelemben azonban csak nehezen kerülhetsz el egy kisebb csalódást.



IKREK

Ha valamiért lelkiismeret-furdalást érzel, az a leghelyesebb, ha mindent újra átgondolsz. Így legalább rájössz, hogy nem követtél el nagy hibát. Felesleges jelentéktelen apróságokon töprengened. Sokkal helyesebben tennéd, ha kihasználnád azokat a páratlan lehetőségeket, amiket most a sors kínál.



RÁK

Egy váratlan találkozás a közeljövő legfontosabb eseményévé válhat. Számtalanszor elképzelted már ezt az eseményt, gondolatban eljátszottad minden mozzanatát. Mondanom sem kell, az első perctől rögtönözni fogsz, mert minden másképpen alakul, mint ahogyan megálmodtad. Így van ez rendjén, azonban fontos, hogy a kiábrándulás ne jelentsen súlyos csalódást, a váratlan öröm pedig meghatározza a közeljövőben minden lépésed.



OROSZLÁN

Nemegyszer úgy érzed majd, hogy meg kell váltanod a világot. Persze elsősorban saját életmódodon és körülményeiden szeretnél változtatni. Ha lehetséges, ezt most mindenképpen kerüld el. Nem szabad felülnöd az ígéreteknek. A pletykákat, az úgynevezett „jóakaró barátok” tanácsait akár meg se halld. Ha valakire, hát a testvéreidre, rokonaidra számíthatsz elsősorban. Az ő tanácsaik vagy segítségük ér a legtöbbet.



SZŰZ

Az elpazarolt energia és az elfecsérelt idő kellemetlen vitákhoz vezethet. A családtagjaid mindenben segítségedre lennének, csak el kell fogadnod a jó tanácsokat, és el kell tűrnöd a beavatkozásokat. Egy felkínált új feladat csak látszatra előnyös, valójában túl sok felelősséggel jár.



MÉRLEG

A mi lett volna, ha... kérdések értelmetlenek, ezekkel a gondolatokkal játszózni felesleges időhúzás. Inkább nézz mindig előre, közben pedig ne feledkezz meg a múlt időről! Igaz, hogy jócskán akadnak gondjaid a szerelemben, az élet minden más területén jó lehetőségek sokaságával találkozol.



SKORPIÓ

Szánj elég időt egy nehéz feladatra, és időről időre vizsgálj meg, meddig jutottál. Jó úton jársz, és ahogy haladsz előre, ez az érzésed csak fokozódik. Légy óvatos valakivel, aki túl hangzatos ígéretekkel tesz. Aki őszinte, az nem lenne ilyen heves és hagyja, hogy szép fokozatosan alakuljon ki a bizalom közöttetek.



NYILAS

Gyakorlat teszi a mestert. Ha nem megy valami elsőre, akkor se add fel a küzdelmet. Inkább határozd el, hogy addig nem nyugszol, amíg profi nem leszel a dologban. Bármennyire is szeretnénk, nem lehetünk mindenre befolyással, ezért kell most továbblépned.



BAK

Sokat köszönhetsz most a szerencsédnek, még többet a saját szorgalmadnak és képességeidnek. Megcsinálhatod a szerencsédet, ha hajlandó vagy gyors elhatározásaidat azonnal meg is valósítani. Lehetséges, hogy ez pillanatnyilag némi veszteséggel járhat. Most azonban jól teszed, ha a jövődet nézed.



VÍZÖNTŐ

Gondold végig, vessz számat a lehetőségeiddel, szorozz, ossz, de ne vágj bele felelőtlenül semmilyen kalandba! Az ilyen elhatározásoknak rossz következményei lehetnek. Ha összeütközésbe kerülsz a szüleiddel, jól gondold meg, mit mondasz.



HALAK

Most minden olyan különös, mintha nem is veled történe. Úgy érzed, hogy ebből az álomból jobb volna felébredni. De te bizonytalankodsz, nem bízol senkiben, pedig igazán nem lenne okod panaszra. Sok és eredményes munka vár rád.



Ruha teszi?

Az embert az állatoktól nemcsak a beszéd képessége különbözteti meg, hanem az is, hogy mit viselnek magukon, a testükön. Míg az állatvilágban a szőr vagy éppenséggel a toll a menő, addig az ember, búcsút mondva a szőrnek, inkább a ruhát tette divattá. Ha ismereteink alapján végigrohanunk a történelmen, láthatjuk, hogy a ruházatkódás terén óriási változások történtek. Ahogy az évtizedek, évszázadok során nagyobb szerepet kapott a külső, úgy egészült ki fokozatosan az öltözék védelmi funkciója is.

Ismert az a mondás, hogy nem a ruha teszi az embert, mégis a jó kinézet egyik meghatározó eszköze lett. Ráadásul manapság ez szinte elsődrendű szempontnak számít. Mindezt alá támasztja az óriási ruhamennyiség is, mely a

vásárlókat várja az üzletekben. Divatosabbnál divatosabb, nyerőbbnél nyerőbb cuccok vonják magukra a vevő figyelmét.

Ebből a hatalmas kínálatból nincs olyan, aki ne tudna magának választani valamit. Minden korosztálynak, legyen az tizenéves, huszoneves, harmincas vagy akár hetvenes, megvan a maga divatja. Egyre jobban tapasztalható azonban, hogy ezek a határok kezdenek elmosódni. Elég csak kimenni az utcára, ahol nem könnyű mindig eldönteni, hogy egy tizenéves jön velünk szembe vagy egy huszoneves. Minek is siettetni az időt, minek is idősebbnek látszani? Egyszer úgyis eljönnek a húszas, harmincas évek. Még csinosabbá, elegánsabbá igazán csak a korosztálynak megfelelő ruhával válhat valaki. A kor mellett nem árt figyelembe venni még azt is, hogy az adott darab illik-e viselője egyéniségéhez. Ha mindez összhangban van, akkor a jó megjelenés már fél siker. Így a már



említett mondás, miszerint nem a ruha teszi az embert igaz is, meg nem is. A siker egyik fele a külsőben rejlik, másik fele pedig mindenkinek önmagában, egyénisége varázsában.

Landy

Elrágott aggodalmak



A körömrágás általában 13-14 éves korban jelentkezik először, akárcsak a többi mánia, például a fejkarolás, a hajtincsek csavargatása, az orr piszkálása vagy a krákkogás. A körömrágás a szorongás, az önbizalom hiányának, az idegeségnek a tünete. A kamaszok a körömrágással megpróbálják bajaikról elterelni a gondolataikat. Sajnos, nem igazán van mit tenni ez ellen. Az ellenszer elsősorban elszánás és kitartás kérdése. Ha azt a lányt, aki a körmeit rágja, fiúismerőse kéri meg, hogy hagyja abba, mert csúnyák a kezei, ráadásul nem is egészséges ez a szokás, talán jobban odafigyel, és hamarosan leszokik róla. Mindenképpen könnyebb sikerre vinni az elhatározást, ha érzelmi indítéka van a dolognak. Persze anélkül sem árt tudatosítani, hogy ez is csak egy rossz szokás, amely akaraterővel elhagyható.

(T-t)

Kisgyerekek szokták mondani: én, egyedül. Nem engedik, hogy segítsünk nekik, esetleg helyettük csináljunk meg valamit, mert ők egyszerűen egyedül akarják megtenni. Azért, mert gyakorolni szeretnének, megtanulni, hogyan kell megcsinálni. Mindnyájan így vagyunk ezzel. Nem igazán szeretjük, ha másokra vagyunk utalva. Csak-hogy a kisgyerek sem tudna bármit megcsinálni, ha nem kapna segítséget: valakitől meg kell tanulni a dolgokat. Persze nem ilyen egyszerű mindez. Mert vannak dolgok, amit csak közös erőfeszítéssel lehet megoldani. S milyen jó érzés, ha bármit közösen sikerült megoldani! Helyettem nem ehét, nem is tanulhat senki. De a főzésben, tanulásban már lehet segíteni. Ilyenkor az ember szíve tele van hálával: milyen szép tőled, hogy segítettél! Azt mondjuk ilyenkor: szívesen, máskor is. S fogadkozunk: legközelebb majd én is segítek, ha lesz rá lehetőségem.

A segítség akkor szép, ha őszinte barátságból, szeretetből, jóakarattal tesszük. Ha nem várunk el érte dicséretet, hálát, jutalmat.

Segíteni

Hiszen csak azért segítettünk, mert ezzel jól tehattünk. Ennek ellenére vannak, akik számításból teszik ezt. Azért, hogy kapjanak érte valamit. Jutalmat, elnézést, jobb bánásmódot, bármit. De vajon segítség-e ez? Hiszen a segítség lényege éppen az, hogy azért teszem, mert valaki bajba jutott, vagy nem tud bármit egyedül megoldani, bennem pedig van annyi szeretet, hogy tiszta szívvel mellé állok. Akkor is, ha csupán apróságokról van szó, hiszen a jóindulat a legfontosabb. A legbecesebb segítség az, ha akkor is segíték, ha nekem abból közvetlen hasznom nincs, sőt, ellenkezőleg, saját dolgaim ezáltal bonyolódhatnak. Ezt nevezzük önfeláldozásnak. Bizonyára mindenki találkozott már ezzel, és mindenki képes rá. „Csak” szeretet kell hozzá! De akinek nincs annyi szeretet a szívében, hogy másoknak önzetlenül segítsen, az maga is ritkán részesül mások segítségében.

A. P.

Nők a volánnál

Az autóvezetést soha nem tekintették holmi férfiprivilegiumnak. Már Bertha Benz, az első robbanómotor által hajtott gépkocsi feltalálójának felesége is kipróbálta 1888-ban. Egyszerűen kicsente férje műhelyéből a kocsit, megtett vele 180 kilométert, aztán szerencsésen hazahozta. Férjura pedig nemhogy haragudott volna, hanem még összevissza is csókolta.

Az első női vezetői engedélyt Olaszországban, Torinóban adták ki, 1914-ben, egy Ada Chiribiri nevű, 18 éves hajadonnak, akinek az apja olasz sportkocsik konstruktőre volt, és a számunkra kissé madárcsicsergésre emlékeztető Chiribiri néven hozta forgalomba kocsijait. Leánya versenyeken is indult velük.

Az autós grand Prix első női versenyzője nápolyi volt, a neve Maria Teresa Filippo.

Médainapot tartottak a minap a kupuszinai (bácskertes) József Attila iskolában. Ennek keretében írókat, költőket hívtak meg, a nap vendégei között szerepeltek többek között a Jó Pajtás munkatársai is: Buzás Mihály és Lennert Géza, valamint Klemm József, a Vajdasági RTV kisebbségi tájékoztatással megbízott igazgatóhelyettese, egy személyben a Magyar Nemzeti Tanács tájékoztatási bizottságának elnöke.

Klemm József a kisebbségi műsorokról, a kisebbségi tájékoztatásról és az újságírók utánpótlás-képzéséről tájékoztatta az érdeklődő gyereksereget, Lennert Géza a Jó Pajtást és a Mézeskalácsot mutatta be, nyilvánvalóan teljesen fölöslegesen, hiszen szinte minden kupuszinai gyerek olvasója lapjainknak, ám figyelmesen és érdeklődéssel hallgatták a lapkészítés apró titkait s számos ötlettel is előrukkoltak – ezek azonban kivétel nélkül a lap szórakoztató részére vonatkoztak...

Buzás Mihály (aki vegyész, tördelő-szerkesztő, nyomdász és sakkozó, de legfőképpen sporthorgász és halszakértő) a Jó Pajtásban nemrég beindult sporthorgász-rovatról, az élővizekről és azok lakóinak védelméről beszélt, a gyerekek pedig – akik között, mint kiderült, nincs olyan, aki még nem fogott halat, hiszen a falu élővizekkel van körülvéve – száj tátva hallgatták, időnkénti bekiáltásaikkal, majd kérdések özönével gazdagították a hangulatosra sikeredett műsort.



A nemzetközi gyermekhét alkalmából a temerini Veljko Vlahović óvoda telepi részlegének napközisei és kisóvodásai óvónők vezetésével utcai jelmezes felvonuláson vettek részt. A felvételeket Péter Teodóra, a Petar Kočić iskola 3. d osztályos tanulója készítette.



Az ördög soha nem alszik

Az utolsó mohikánlányok

Egyiptomból jöttem



Hogyan éled meg a kudarcokat, csalódásokat?

1. Tegyük fel, hogy a legjobb barátod/barátnőd nem jön el a születésnapodra. Hogyan fogadod ezt?

- a) Megpróbálok nagyon szuper bulit szervezni. (0)
- b) Még egyszer felhívom, hátha történt valami. (2)
- c) Jellemző rá, pont az ilyenek miatt szoktunk veszekedni. (4)

2. Terjed az influenza, mindenki köhög és szipákol. Te elkapod a náthát?

- a) Nagy ügy, van rosszabb is a megfázásnál... (0)
- b) Naná, engem imádnak a vírusok! (4)
- c) Nem hiszem, be vagyok oltva influenza ellen. (2)

3. A legjobb barátod/barátnőd három hónapja ígéri, hogy vissza adja a kedvenc filméd.

- a) Gondoltam, hogy így lesz. (4)
- b) Én is szoktam csinálni ilyesmit... (0)
- c) Nem akarja bevallani, de tudom, hogy elveszítette. (2)

4. Meglátogatod az influenzás barátnődet a kórházban. Mit mondasz neki?

- a) Látszik, hogy megviselt a dolog! (4)
- b) Fel a fejjel, lesz ez még jobb is! (0)
- c) Mond el, hogy történt! (2)

5. Az egyik bulin a barátnőd szimpátiája bókolni kezd neked. Hogyan reagálsz?

- a) Élvezem a hízelgő szavakat. (2)
- b) Nem gondolja komolyan, úgyhogy faképnél hagyom. (4)
- c) Kissé kínosan érzem magam. (0)

6. A barátnődet zaklatják, és hozzád fordul. Hogyan vigasztalod meg?

- a) Felajánlom: máskor is forduljon hozzám. (4)
- b) Elhárítom. (0)
- c) Megkérem, mesélje el pontosan, min megy keresztül. (2)

7. Melyik vélekedést osztod leginkább?

- a) Az ember mindenekeelőtt cselekedjen! (0)
- b) Az ember gondolkodjon, mielőtt dönt! (2)
- c) Az ember megbízhatatlan lény. (4)

Romokban heversz, ha valaki nem tartja be a neked tett ígéretét. Avagy inkább optimistán úgy teszel, mintha észre sem vennéd a másik hibáját?

Értékelés

0 és 8 pont között: AZ ERŐS AKARATÚ

Remekül leplezed a csalódásod! Bármilyen is, tele vagy tetterővel, optimizmussal, rendíthetetlen hittel és bizakodással. Mindig úgy döntesz: irány a szebb jövő! A barátaid sokra tartják lelkieredet. Ám vigyázz, nehogy kíméletlenné válj, figyelj arra, amit mások mondanak!

Jó, ha nem fognak ki rajtad a csalódások, gondold azokra is, akiknek szükségük van rá, hogy néha meghallgasd őket.

9 és 18 pont között: A RACIONÁLIS

Egyszerűen tudomásul veszed a csalódásokat, hideg fejjel mérlegelve, hogyan történhetett ilyesmi. Gyűjtöd a tényeket és az információkat, hogy a balul sikerült randevú vagy szerelmi csalódás ne eshessen meg veled újra. Vigyázat: az ész nem mindig tud felülkerekedni a szívügyeken!

Hallgass olykor az ösztöneidre is! Ha nem rejted mindig véka alá a csalódottságod, hamarabb találsz valakit, aki megvigasztal.

19 és 28 pont között: A CSALÓDOTT

Ami elromolhat, az el is romlik! – vallod. Új szimpátia jelenik meg az életedben? Meg fog csalni. A legjobb barátnőd/barátod is biztos rosszat mond a hátad mögött. Éppen ezért vagy dühös, sértődött és hajlamos a sírásra. Ha negatívan állsz a dolgokhoz, ne csodálkozz, hogy bekövetkezik, amitől tartasz! Elég az áldozatszerepből, legyél nyitott a meglepetésekre! Kicsit több önbizalommal a jó dolgokat is bevonozhatod.



„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves vagyok. A gondom a barátnőm, vagy inkább az, hogy állítólag tetszem a barátnőm szimpátiájának. Ezért az utóbbi időben gyakran veszekszünk, mert minduntalan azt mondogatja, hogy én vagyok az oka, hogy még nem jött össze azzal a fiúval. Már százszor megmondtam neki, hogy engem az a srác nem is érdekel, de nem segített. Mit tegyek, mert most már nagyon idegesít ez az egész dolog?

Baby”

Válasz:

Azt hiszem, hogy a barátnőd azzal, hogy téged hibáztat, nem akarja beismerni magának, hogy a fiúnál semmi esélye sincs. Lényegében nem akarja ezt megérteni. Mindegy, hogy melyik lány van a dologban, te vagy esetleg egy harmadik, de ő a fiúnál nem rúghat labdába. Még egyszer próbáld meg beszélni vele a dologról. Mondd el neki, hogy neked ez a fiú nem is az eseted. Ha akarja, személyesen is megmondhatja neki. Amennyiben ez sem segít, nem marad más hátra, mint hogy egy időre félre tedd a barátságokat, amíg meg nem jön az esze. Biztos, hogy a barátnődön kívül akad még más személy is, akivel szívesen együtt vagy, és akivel megoszthatod a gondolataidat és a titkaidat. Barátkozz másokkal is. Idővel pedig, remélhetőleg, a barátnőd is tisztábban látja majd a dolgokat, és helyreáll köztetek a felborult egyensúly. Ha viszont nem jönnek rendbe a dolgok, legalább tudod majd, hányadán is állsz vele.

„Kedves Bori Mária!

Egy sráccal megpróbáltam a nyelves puszit, mert kíváncsi voltam, milyen az, de nagyot csalódtam. Undorító volt. Nem is tudom, hogy miért is vannak oda ezért az egészért. Normális dolog ez?

13”

Válasz:

Kedves 13!

Azt hiszem, hogy te is a saját bőrödon tapasztaltad, mennyire fontos, hogy bizonyos dolgokra akkor kerüljön sor, amikor megértél rájuk. Emellett nagyon fontos, hogy kivel történnek meg ezek a dolgok. A csókolózás és a testi szerelem is akkor jó dolog, ha olyan személlyel történik, akihez érzelmi szálak, szerelem köt bennünket, és azért tesszük, mert kívánjuk, és nem azért, mert kíváncsiak vagyunk, vagy éppen a másik fél akarja. A következő csókkal pedig várj addig, amíg igazából nem leszel szerelmes. Akkor ugyanúgy odaleszel érte, mint az emberiség nagy része.

„Kedves Bizalmas!

Hatodik osztályos lány vagyok. Van egy fiú, aki első osztályos korunk óta szerelmes belém. A párhuzamos osztályba jár. Nekem ő sosem tetszett, de ezt nem érti meg. Hiába mondtam a barátjának, akin keresztül üzenget, mert ő nem mer odajönni hozzám. Mit tegyek, hogy megszabaduljak tőle? Hagyjam a dolgot úgy, ahogy van, vagy hívjam fel mobilon, és tisztázzam az ügyet? Kérlek mondd meg, mit tegyek!

Boys”

Válasz:

Kedves Boys!

Igazán kitartó rajongód van! Talán jó lenne megjutalmaznod egy találkával. Hívd fel a mobilján és hívd randira. Mi történhet? Az, hogy végre tisztázódnak köztetek a dolgok. Kiderülhet, hogy ez a srác nem is olyan unalmas, mint amilyenek eddig láttad, és jól érzitek magatokat egymás társaságába, de az is megtörténhet, hogy megijed saját magától, és ezentúl nem fog többé unalmaskodni, mert már nem leszel neki olyan érdekes. Az egészről te csak nyertesként kerülhetsz ki.

„Kedves Bori Mária!

Egy komoly problémám van. Szerelmes vagyok az egyik osztálytársamba. A gondom az, hogy nem tudom, ő mit érez irántam. Van, amikor úgy látom, hogy szerelmes lett belém, máskor meg úgy látom, hogy rám se bír nézni. Annyi bátorságom nincs, hogy én tegyem meg az első lépést, és megmondjam neki, hogyan érzek iránta. Kérem, adjon tanácsot. Valamikor 5 évvel ezelőtt szerelmes volt belém. Lehetséges, hogy újra belém szeretett?

Ani”

Válasz:

Kedves Ani!

A legjobb lenne, ha mégis összeszednéd a bátorságod és megmondanád neki, hogy mit érzel iránta. Különben továbbra is csak epekedsz majd utána, és hol a hullámhegyet lovagolod meg, és azt látod, hogy tetszel neki, hol meg lezuhansz a völgybe, és úgy látod, hogy látni sem bír. Ha valamikor tetszettél neki, nagy a valószínűsége, hogy a szíve csücskében továbbra is vonzódik hozzád, kivéve, ha nem viselkedtél vele bántó módon. Ha nem is vallasz neki rögtön szerelmet, mond meg neki, hogy tetszik és szeretnéd jobban megismerni, barátkozni szeretnél vele. Ha ő is többet szeretne veled lenni, akkor lovon vagy. Ha viszont elutasít, akkor legalább tisztán látod majd, hogy ennél a fiúnál a továbbiakban nincs semmi keresnivalód, tiszta szívvel fordulhatsz a többi fiú felé. Biztos, hogy nagyon gyorsan akad egy fiú, aki még jobban tetszik majd, mint a mostani szimpátiád.



A favágó kívánsága

Egy favágó kinn dolgozott az erdőn. Nagyon elfáradt, s bele-szorult fejszéje egy fatörzsbe. Húzta, vont, de csak nem mozdult. Megdühödött a favágó, szidta a fákat, a fejszét, úgy szitkozódott, hogy zengett bele az erdő.

Egy vén fa mögül töpörödött anyóka lépett elő, s így szólt:

– Miért szidod a fákat meg a fejszédet, mikor belőlük élsz? Talán bizony azt kívánnád, hogy munka nélkül legyen meg a kenyered?

Rávágta erre a favágó:

– Igenis, épp azt kívánom! Azt, hogy ami fához csak hozzáértek, az tüstént darabokra essék szét!

– Jól van, legyen a kívánságod szerint. Hanem te lásd, lesz-e örököd benne! – csóválta a fejét az anyóka.

A favágó pedig megérintette a fát, s hát abban a pillanatban négyfelé esett a vastag törzs, a fejsze is kifordult belőle! Vidáman indult haza. Ezután csak kiszánkázik majd az erdőbe, megérinti a fákat, s már rakhatja is a szánra, viheti a városba eladni.

Hanem ahogy belépett a házba, és fáradtan lezöttyent egy székre, az öszszecsuklott alatta. Amikor fel akarta húzni a facipőjét, hát az kettéhasadt a kezében. Amikor benyúlt a szekrénybe tiszta harisnyáért, recsegve-ropogva összedőlt a szekrény.

Megszeppent erre egy kicsit a favágó.

– No, sebj! – gondolta, s kihúzta az asztalfiókot, hogy elővegye a kenyeret. Akkor meg az asztal esett le nyekkenve a négy lábáról.

Amikor lefeküdt, az ágy deszkái szétestek alatta, ő meg nekigurult a



gerendából meg deszkából ácsolt falnak, s úgy rádólt a ház, hogy alig bírt kikecmeregni alóla. De most már elég volt!

– Ne tudjak másképp fát vágni, mint a fejszével meg a karom erejével! – kiáltott fel kétségbeesetten.

Az anyóka alighanem megszánhatta, mert másnap a favágó újra kinn

dolgozott az irtásban. Vidáman forgatta a fejszét, és füttyörészve rakta ölbe a széthasogatott tuskókat.

Német népmese
Illusztráció: Tomos Tünde



ZSIBONGÓ

Önvédelem – a természetből

olyan termékeket fogyasszunk, amelyek a mi vidékünkön termettek, itt őshonosak. Októberben főleg sárgarépát, paprikát, hagymát, káposztát, karfiolt és brokkolit együnk, nyersen és gyengén párolva, mert így a legnagyobb a vitamintartalmuk. A gyümölcsök közül a szőlőt részesítsük előnyben, amelynek bogyóit és a belőlük sajtolt levét korlátlan mennyiségben fogyaszthatjuk. Aki rendszeresen eszik zöldséget, gyümölcsöt, jól felkészült a télre, sikerrel kivédi a mindenkit fenyegető kellemtelen meghűlést, torokfájást, náthalázatot.

A statisztikai adatok arról vallanak, hogy tájainkon egy ember évente átlagosan 60 kg gyümölcsöt és 72 kg zöldséget fogyaszt el, ami 20–25 kilogrammal kevesebb a kívánatosnál. Friss zöldséget, gyümölcsöt különösen most kell fogyasztani, amikor még hozzájutunk a kertből, a piacról, a boltokból. Fontos, hogy



Amíg lehet

Október az idősek hónapja. Gondoltátok volna, hogy a világ lakosságán belül állandóan nő az idősebb emberek aránya? A 60 év felettiek 55 százaléka él jelenleg a fejlődő országokban, Afrikában, Ázsiában, Közép-Amerikában. 2015-ben a világ lakosságának 70 százaléka idős ember lesz.

Koros emberek a ti nagymamáitok, nagypapáitok is. Sokat megélték, sokat tapasztaltak, szavaik, történeteik nektek olykor mesésnek, olykor hihetetlennek tűnnek, néha talán vitatkoztok is velük. Pedig, amit ők állítanak, mind igaz, csupán a kor és a körülményeik voltak mások – számotokra elképzelhetetlenek. Ne cáfoljátok meg és főleg ne nevéssétek ki őket! Tiszteljétek a korukat, azt a temérdek munkát, amelyet értetek végeztek és tesznek ma is. Ha távolabb laknak tőletek, akkor is rendszeresen látogassatok el hozzájuk, mert ők nagyon várják az unokákat, simogassátok meg szép-ráncos arcukat, csókoljátok meg dolgos kezüket. Addig, amíg itt vannak, amíg lehet, mert ha nem lesznek, már késő lesz őket szeretni!

A mandulák szerepe a nyelésben

Angol kutatók kiderítették, hogy a manduláknak a nyelésben is fontos szerepük van. Megállapították, hogy különösen a csecsemőkoron túli és a hét éven aluli mandula nélküli gyermekek nehezen nyelik az ételt. A kutatók röntgenképek alapján kimutatták, hogy ebben a korban a nyelv, a szájpadlás és a mandulák nyelőegységet alkotnak. A csecsemők és a felnőttek esetében, az előbbieknél a még kicsi garattér miatt, az utóbbiaknál az erősebb nyelv és szájpadlás miatt ez nincs így. Megfigyelték azt is, hogy a mandula nélküli felnőttek könnyebben nyelnek félre, mint azok, akiknek a manduláit nem távolították el.

















T.

Október – őszhó, mindenszentek hava

Október az év tizedik hónapja. Mind kevesebb a virág, a fák levelei megszínesednek és hullani kezdenek, gyakran ébredünk hideg esőre, ködre. Előkerül a meleg holmi, végképp búcsút inthetünk a kellemes napoknak. Október a szüret és a kukoricafosztás ideje. Az előbbi a bortermelő vidékeken ma is nagy esemény, komoly munka, az utóbbi már csak ritka dolog. A néphagyomány szerint, ha október 15-én, Vilma napján fúj a szél, a következő évben bő termés várható, ha október 31-én, Farkas napján hideg van, a karácsony enyhe lesz. Ha a fák levelei sokáig hullanak, az nagy telet, ha hamar elhullanak, korai hideget és a következő esztendőre bőséges termést jelent.

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2	3	4		5		6	7	8	
9							10			
11				12		13			14	
15			16			17		18		
		19						20		
21						22	23			
		24					25			26
27	28					29			30	
										

- Hozott mozigyget, Jean?
 - Nem hoztam, uram, mert hosszú sor állt a pénztár előtt.
 - És miért nem állt a sor végére?
 - ...
- A válasz a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A csattanó első része, 9. Alvás közben látjuk, 10. Fordítva érti, 11. Leevez egynemű betűi, 12. Adriai szél, 14. Német előljáró, 15. Névsor, 17. Erre a helyre, 19. Fő ütőér, 20. A hét vezér egyike, 21. Misike, 22. Fordítva nyújt le, 24. Az öltöny egyik része, 25. Kovács László, 27. A tetejére, 29. Halom.

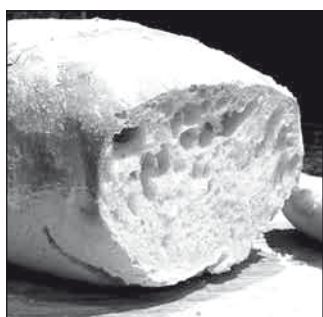




Függőleges sorok: 2. Kis Elvira, 3. Egyfajta virágszál, 4. Tomán Mária, 5. A Balaton folyója, 6. Ijed, 7. Vitray Tamás, 8. Korszak, 9. A csattanó befejező része, 12. Faépület, 13. Ugyanaz, mint a függőleges 6. sor, 16. Áll alatti szalonna, 18. Etuka, 23. Szándékozik, 26. Földet forgat, 28. E. A., 29. Az elején rugalmas, 30. De.

Betűrejtvények

1	<table border="1"> <tr><td></td><td>AJ</td><td></td></tr> <tr><td>IM</td><td>DDD</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>Á</td><td></td></tr> </table>		AJ		IM	DDD			Á		2	<table border="1"> <tr><td>M</td><td></td><td>M</td></tr> <tr><td>ÉL</td><td>HA</td><td>BB</td></tr> <tr><td>I</td><td></td><td>A</td></tr> </table>	M		M	ÉL	HA	BB	I		A	3	<table border="1"> <tr><td>É</td></tr> <tr><td>S</td></tr> </table>	É	S	4	<table border="1"> <tr><td>J</td></tr> <tr><td>T</td></tr> </table>	J	T
	AJ																												
IM	DDD																												
	Á																												
M		M																											
ÉL	HA	BB																											
I		A																											
É																													
S																													
J																													
T																													

Skandináv rejtvény (29.)

Október 16-án van a rejtvényben szereplő nap. Sok helyen a világban nemhogy megemlékezni erről a napról, hanem még nem is jut elegendő ebből az alapvető élelmiszerből.

	TUDO- MÁNYOS INTÉZMÉNY AUSZTRIA	VILÁGHÁLÓ ANALIZÁL	TERÜLET NYELV KÖZEPE	VÉG BETŰI SZÁLL	LÉTEZIK DIÓS KÖZEPE	ELRAGAD- TATÁSSAL BESZÉL	GYŰRŰS- FÉREG	
	HASONMÁS					MARIKA FÉL ÚTI!		
	EDE BETŰI ESET RÉGISEN		EZ	FOSZFOR A KERÉKPÁR RÉSZE	FÜLLENT (ÉK. H.)	LÁBRÉSZ A 3. SZEMÉLY		
	CSAPADÉK	FERFINÉV	TITKOS FELDERÍTŐ- GÉP			JUTALOM (ÉK. H.)		
KÖTŐSZÓ			IMA UTÁN MONDJUK	LEÓ BETŰ		HARMAT, SZERBŰL KÁR BETŰI		
RETTEG			VÉG NÉLKÜL ZIZEG	DÉL	DOKTOR	ZELK ZOLTÁN		FÉL ŐTI!
			UGYANAZ RÖVIDÍTVE	ÖT ÓRAKOR TESZI	X, Y, ...	MELLETTEM		
-RA, ...			ÉSZAK	500		KÉN		
	EVŐESZKÖZ		500	LORÁN LENKE	ISKOLÁSOK VISZIK A HÁTUKON			

Poénkereső

1	2	3	4	5	
6					
7			8		9
		10			
11	12			13	
14			15		
	SZ				

– Mit kell először is biztosan tudnia, ha egy beteghez hívják? – kérdezi az orvostan-hallgatótól a vizsgáztató bizottság elnöke.

A válasz a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 6. Karima, 7. Részvénytársaság, 8. Tagadószó, 10. Falu, szerbül, 11. Van hely neki, 13. Idős röviden, 14. Igekötő.

Függőleges sorok: 2. Bálna, 3. Betűt vet, 4. Rege, 5. Felveszi a földről, 6. A válasz befejező része, 9. Illem, 10. Hangtalan Sári, 12. Létezel, 15. Kis patak.

Anagramma

ROVÁS

MINTA

KOSÁR

TÁRUL

ÓCSKA

MÁRIA

SOMLÓ

Az iskolába járás legszebb része a...

A megadott szavak betűit rakd más sorrendbe, arra vigyázva, hogy értelmes szavakat kapj! A kiemelt oszlopban a mondat befejezése olvasható.

Se eleje, se vége

	É	L	E	
	D	É	Z	
	Ú	Z	O	
	G	É	R	
	L	Á	R	
	N	Y	A	

Pótold a hiányzó betűket elöl és hátul! A két kiemelt oszlopban egy-egy tantárgy nevét olvashatod.

TARKA OLDAL



Kicsi sarok

Játék a szavakkal

1

2

3

ADA	DÉR	ARA	RAG	ADA	AGA
AKÓ	KÉP	ÁRA	VAR	APA	PAD
APA	ÓRA	MAG	VÁM	ARA	RAG

Helyezd el a megadott szavakat az üres négyzetekbe úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is értelmesek legyenek.

Közmondás

1			L	
2	A			
3				
4		N		
5			S	
6		D		

Meghatározások:

1. Belgrád hegye
2. Tengeri rabló
3. Ehhez hasonló
4. Égbolt
5. Női név
6. Rádiólokátor

A két kiemelt oszlopban egy közmondásnak kell kialakulnia.

A 28. szám megfejtései

Berakós rejtvény

Hogy a páciens megszokja a halott nyelvet.

Kitöltőcske

rajzóra

Lóugrásban

1. Szabadka, 2. Csantavér,
3. Becskerek, 4. Pancsova

Anagramma

Tolnai Ottó

Keresztszavak

Vízszintesen: fontolgat, elterelte, zongorázó

Függőlegesen: vesztegár, táborozás, Teller Ede

Betűrejtvények

1. jelenet,
2. meggebed,
3. megfelelő,
4. kőbe vés

Magyarország négy nyelven

1. német, 2. olasz,
3. angol, 4. francia

A 27. skandináv rejtvény megfejtése

– NE RÖHÖGJ, ELCSERÉLTÉK A TISZTÍTÓBAN.

Könyvjutalmat kap:

Kovács Erna, Orom

A karvalyos zászló

Földes Péter munkája nyomán
írta és rajzolta
Fazekas Attila

Hajnalban a hákán bég vértesei élén látogat meg minket. Hogy helytartót állító sereg élén jön, vagy a kazárok fejedelmet üdvözlő követének kísérete lesz-e, tőletek függ. Határozatok!



Azzal Álmos elhagyta a jurtát.

A vezérek sápadtan néztek egymásra. Micsoda megaláztatás! Ez hatalmuk végét jelent heti...

Te mit mondasz, fényességes kende?

Azt, hogy amelyik ág nem hajlik, az törik.



Fiam a hagyományt csak javítani akarhatja, különben semmilyen döntést nem bízna ránk.

Hajnalig tartott a vita, végül felkeresték Álmost.

Fiam, mi a szándékod? Hű fia vagy népednek, vagy kazár lett belőled?

Tiszteled-e még és tisztelni fogod-e őseinket?

Idáig minden törzs széles gyepűi mögött élte a maga életét. Minden vezér fejedelm, azaz úr volt törzsének úrsága, országa felett. Máttól ez megváltozik. Egyesített erőink a kazárokat is jobb belátásra fogják bírni.



Mindent meg gondolván úgy döntöttünk, hogy elismerünk főfejedelemnek.

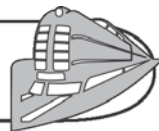
Aztán kende lesz-e, vagy gyula?

Kazáriában azt tanultam, hogy az ősoket tisztelni kell, a körülményekhez pedig igazodni.



Egyik sem! Árpád lesz a főfejedelm méltósága.





Skótorszáiban (6.)

Gránitváros színei



Képtár

Templomtornyok



Afrika szépe

Ázsiai kismama



A berdeent – mint már említettem – gránitvárosnak is nevezik, mivel a régebbi épületek (gyakorlatilag az egész belváros) gránitkockákból épültek, s kívülről nem vakolták, nem festették be őket. Az egész látvány akár lehangelő is lehetne, ha az utca és a kikötő színes kavalkádja, az emberek, épületek és a járművek szín- és formavilága nem tenné tarkává az egészet.

Ami a járókelőket illeti: a családom vagy másfél órára „ott felejtett” az egyik nagyáruház előtt, s volt időm nézelődni, fényképezgetni. Ez idő alatt összesen egy kiltes (skót szoknyás) férfit láttam, meg egy csövest, aki mindvégig a szemközt kezdődő mellékutca egyik háza előtt heverészett – nem kóldult, rá sem hederített senki, csak az otthon díványa helyett a járda egyik csücskében terített szét hálózsákját. Láttam egy munkást, aki

parányi négykerekű tartálykocsival vonult háztól házig, s egy hosszú csövel fölnyúlva meglocsolta (!) az emeleti virágosládákban pompázó muskátlikat, petúniákat. Láttam kisebb és nagyobb, csuklós meg emeletes autóbuszokat – tumultust, tömeget viszont nem láttam, a buszokban az ülőhelyek sem voltak betöltve, a szemközti buszmegállóban egy-két ember szállt föl az érkező járműbe, de kb. ugyanannyi le is szállt. Bizony nagyon más az utasszállítás színvonala (pedig a buszt, úgy tűnt, inkább csak a legalsó társadalmi rétegbe tartozók használják), amint ezt már a vonatozásnál is említettem. És láttam sok kismamát babakocsival – Skóciában az állam akkora támogatást ad az anyukáknak, hogy eszükbe sem jut (néhány szakember vagy karrierista kivételével) munkát vállalni, inkább a hagyományos családmódellet követve a gyermekne-

velést választják. Persze nem 5-6 gyereket vállalnak, hanem egyet-kettőt, így a skótok is szép lassan kihalnak, mint mi, magyarok, vagy körülöttünk a szerbek, szlovákok. Helyüket pedig betöltik az ázsiai, afrikai bevándorlók, akikből a legtöbb másként fényes nappal a főutcán: miközben a férjek a sok gyár, szolgáltató valamelyikénél güriztek, az asszonyok bevásárolni indultak, ami itt is nagy és fontos tudomány. Ha az ember tudja, mit, hol és mikor kell megvenni, akár az eredeti ár egytizedéért is megkaphatja a szükséges (jó minőségű) cipőt, ruhát, háztartási gépet!

A további szövegelés helyett inkább képekben próbálom meg bemutatni gránitváros színeit: az utca és a kikötő mindennapjainak piciny szeletét...

Lennert Géza



Fűrótoronyok



Kikötő

Dirty Dancing

Patrick Swayze amerikai színész, a Dirty Dancing sztárja hétfőn, 57 éves korában Los Angelesben meghalt. A hollywoodi sztár 20 hónapja hasnyálmirigyrákkal küzdött. A texasi születésű Patrick Swayze táncosként kezdte karrierjét, majd 1987-ben vált híressé a Dirty Dancing című romantikus zenés filmben nyújtott alakí-

tásával. Az 1990-es Ghost című filmben játszott szerepével bebetonozta hírnevét – fogalmazott a The New York Times. A háromszoros Golden Globe-jelölt sztár az idén januárban azt mondta, feleségével, Lisával visszaemlékezés írásába kezd, amelyből nem hiányozna a rákkal való küzdelme sem.



Aranydiplomát készül adományozni Madonnának a nagyszebeni romakirály

Aranydiplomát készül adományozni Madonnának Florin Cioaba nagyszebeni romakirály annak elismeréséül, hogy az amerikai popsztár bukaresti koncertjén kiállt a romák ügyéért. Az énekesnő múlt heti bukaresti fellépése alkalmával a színpadon felhívást intézett a román közönséghez, állást foglalva mindenfajta diszkrimináció ellen. Madonna felhívta a figyelmet arra, hogy főleg Kelet-Európában részesítik megkülönböztetésben a romákat és a homoszexuálisokat. Hangoztatta, hogy senkit sem szabad diszkriminálni, minden ember egyenrangú. Szavait a bukaresti Izvor parkban összegyűlt közönség füttykoncerttel viszonzta, a román médiában azóta is élénken boncolgatják az esetet.



Stallone elkészítené a Bosszúvágó remake-jét

Sylvester Stallonet megszállta a munkakedv. Nem elég, hogy egy hatalmas akciófilmet forgat jelenleg, hasonló kaliberű sztárokkal karöltve, utána rögtön kezdődnek a Rambo 5 munkálatai, de ennél jóval távolabbi tervei is vannak a jövőre nézve. Újraforgatná a legendás Bosszúvágó című filmet.

Hamarosan a mozikban landol Sylvester Stallone The Expandables című filmje, ami-

vel a rendezőnek egyértelmű célja, hogy ismét felemelje az akciófilmeket a korábbi magaslatokba. Ráadásul nem is egyedül képviseli az akciófilmes hagyományt, hiszen lényegében mindenkit meghívott a produkcióba, aki valaha UZI-t ragadott egy akciófilmben. Bár pár nagy név nem vállalta a szereplést, a stáblista még így is olyan neveket mutat majd, mint Jet Li, Arnold Schwarzenegger, Jason Statham, Mickey

Rourke, Dolph Lundgren és Bruce Willis. Na és persze Sly. A szuperakció után rögtön belekezdene a Rambo 5-be is, és utána sem tervez pihenni. Tervei között szerepel, hogy újraforgassa Charles Bronson legendás filmjét, a Bosszúvágót, aminek első része még a '70-es években készült el, és összesen öt epizódot forgattak belőle. Saját, Független című moziját viszont nélküle tervezik újravenni a közeljövőben.



HOLDVIOLA

MAHASZ TOP 10

1. HOLDVIOLA: Bánat utca
2. QUIMBY: Ajjajaj
3. I'll Go Crazy : If I Don't Go Crazy Tonight
4. ALMA: Minimax



QUIMBY

5. LADY GAGA: Just Dance
6. LADY GAGA: Poker Face
7. THE PUSSYCAT DOLLS: I Hate This Part
8. MICHAEL JACKSON f. WILL.I.AM: The Girl Is Mine 2008
9. RIHANNA: Disturbia
10. PÉTERFY BORI & LOVE BAND: Téged nem



LADY GAGA

Zac alig volt 19 éves, amikor a High School Musical forgatásán belefutott csinos, 18 éves kolléganőjébe, Vanessába. Azóta lassan 3 év telt el, de a pár kisebb összezördüléseik ellenére még mindig elválaszthatatlan. Vajon mi a titka a nagy lávnak?

* Élet vs. film: összhang

Rengeteg sztárral esik meg, hogy a forgatáson szerelemre lobban kollégája iránt, és a szerelmi jeleneteket egy idő után már

Megfilmesítik Robert Capa életét

Megfilmesítik Robert Capa magyar származású világhírű fotós, haditudósító életét, a mozit Michael Mann rendezte – jelentette a Variety című amerikai filmes szaklap. A szereplők kiválasztása még folyamatban van, a forgatókönyv megírását azonban már rábízták Jez Butterworth-re, aki jelenleg éppen James Brown zenészcsoportról, a 20. század egyik legjelentősebb popénekeséről ír filmet Spike Lee részére. A Variety értesülése szerint a Columbia Pictures számára készülő film Susana Fortes spanyol író Robert Capára várva című, az idén megjelent díjnyertes regényén alapul, amely a 20. század egyik legjelentősebb



fotósának tartott Capa és az első női háborús fotós, Gerda Taro viszonyára helyezte a hangsúlyt.

Mi a titka Vanessa és Zac kapcsolatának?

otthoni próbák teszik hitelesebbé. Egyes vélemények szerint árt a produkciónak az ilyen románc, elvégre „házi nyúlra nem lövünk”, Zac és Vani közös munkájának pedig jót tettek a forgatásokon kívüli „közös ülések”. Ráadásul mindenki róluk beszél, ami remek promó.

* Jól kiegészítik egymást

Zac megfontolt, higgadt srác, aki tudatosan építi karrierjét: Vanessa ezzel szemben bulizós, bevállalós lány, aki nem egyszer keveredett már botrányba meg gondolatlan húzásai miatt (lásd meztelen fotók az interneten). A két karakter jól kiegészíti egymást.

* Meghagyják egymás szabadságát

Mindketten konzervatív, hagyománytisztelő családból származnak, ezért nem költöztek össze. Viszont egymás szomszédságában laknak, és gyakorlatilag együtt élnek... mégis megmarad mindkettejük magánszférája és szabadsága. Heti három-négy napot akkor is együtt töltenek, ha más-más városban forgatnak.

* Mindketten építik karrierjüket egymás nélkül is

Zac egyre felnőttébb szerepek felé tendál, míg Vanessa énekesnőként próbál bizonyítani. Nagyon jól teszik, hogy a HSM-



mentes, egymástól független életüknek is komoly figyelmet szentelnek, így mindig van miről beszélgetniük, és sokat tanulhatnak egymástól.

* Keveset beszélnek a magánéletükről
Igyekeznek kiszorítani a rajongókat és a médiát a privát szférából: olvastál már valaha olyan interjút, ahol a Vanessa páros bármelyik tagja kettejük kapcsolatának intim részleteiről beszélt? Még azt sem kötik a nagyérdemű orrára, hol tartanak az eljegyzésük körüli előkészületek...

November 14-én lesz Szivácson a Jó Pajtás sakkversenye

Régen várnak már arra a sziváciak, hogy megszervezhessék a Jó Pajtás hagyományos sakkturnáját. Žarko Dragaš, a sziváci sakk-klub fáradszóró elnöke és mindenese már két éve bejelentette, hogy szeretne házigazdája lenni ennek a legtopegesebb vajdasági vetélkedőnek, és most végre teljesül a kívánsága: az Október 20. Általános Iskolában találkoznak november 14-én tartományunk sakkreménységei. Most is egyéni versenyen, hétfordulós svájci rendszerben mérik össze tudásukat a kisdíákok, úgy-hogy akár egy tanulót is benevezhetnek az általános iskolák, de mivel az egyéni teljesítmények összegezésével a csapatok sorrendje is kialakul, több díák szerepelte-tésével nagyobbak az esélyek.

Külön versenyeznek a fiúk és a lányok, s legtöbb öt fiút, valamint három lányt jelenthetnek be egy iskolából. Az alsósok és



Tavaly kitűnően szerepeltek, az idén hazai pályán fognak játszani: Jovana és Dragana Sokić

felsősök teljesítményét külön értékeljük, és az egyéni, valamint a csapatgyőztesek serleget, a legjobban helyezettek érmet, oklevelet és alkalmi ajándékot kapnak. A résztvevők csak az útiköltséget fedezik, az ellátásról, a díjakról és egyebekről a szer-



Žarko Dragaš

vező, a Jó Pajtás és a Magyar Szó szerkesztősége gondoskodik.

Részvételi szándékukat máris jelezhetik az érdekeltek a 064/277-43-64-es telefonon, a további részletekről a legközelebbi számunkban bővebben értesülhetnek.

P. J.



Tavaly Apatinban Juhász Bence és Strahinja Đurnić összecsapása döntött az elsőségről



Keckeméti Árpád, tavalyi versenyünk nagy felfedezettje, Lennert Géza szerkesztővel

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794



Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja



Szerbiai Művelődési
Minisztérium



A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
 ■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
 ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
 ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
 ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
 ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
 ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■